

সংক্ষিপ্ত শব্দৰ সম্পূৰ্ণ নামৰ তালিকা

সংক্ষিপ্ত	সম্পূৰ্ণ নাম
এ পি এফ বি চি (APFBC)	বন আৰু জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণৰ অসম প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটি কনজাৰভেচন)
এ এফ ডি (AFD)	এজেণ্চী ফাৰ ডি ডেভেলপমেণ্ট
বি পি এল (BPL)	দাৰিদ্র্য সীমাৰেখাৰ তলৰ (বিল' পভাৰ্চী লাইন)
এ পি এল (APL)	দাৰিদ্র্য সীমাৰেখাৰ ওপৰৰ (এব'ভ পভাৰ্চী লাইন)
কম্পেল' (COMPELO)	ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেনচিং লাইভলিহুড অপৰচুনিটিজ
ই পি এ (EPA)	প্ৰাৰম্ভিক কাৰ্যসূচী (এণ্টি পইণ্ট এক্টিভিটী)
জি আই এছ (GIS)	ভূ-তাত্ত্বিক তথ্য ব্যৱস্থা (জিঅ'গ্ৰাফিকেল ইনফৰ্মেচন চেণ্টাৰ)
এইচ এ (Ha)	হেক্টৰ
আই আই ই (IIE)	ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্টাৰপ্ৰিনিয়ৰশ্বিপ)
জে এফ এম চি (JFMC)	যৌথ বন পৰিচালনা সমিতি (জইণ্ট ফৰেষ্ট মেনেজমেণ্ট কমিটী)
কে জি (Kg.)	কিলোগ্ৰাম
কে এম (Km.)	কিলোমিটাৰ
এম টি (MT)	মেট্ৰিক টন
এন জি অ' (NGO)	বেচৰকাৰী স্বেচ্ছাসেৱী সংস্থা (নন গভৰ্ণমেণ্টেল অৰ্গেনাইজেশ্বন)
এন টি এফ পি (NTFP)	কাঠ ভিন্ন বন উৎপাদন (নন টিম্বাৰ ফৰেষ্টে প্ৰডিউচ)
এন ডব্লিউ এফ পি (NWFP)	কাঠ ভিন্ন বনজ উৎপাদন (নন উড ফৰেষ্টে প্ৰডিউচ)
পি ডি এছ (PDS)	ৰাজহুৱা বিতৰণ ব্যৱস্থা (পাব্লিক ডিষ্ট্ৰিবিউচন ছিষ্টেম)
পি আৰ এ (PRA)	অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ মূল্যায়ন (পাৰ্টিচিপেটৰি ৰুৰেল এপ্ৰাইজেল)
আৰ জি ভি এন (RGVN)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ বিকাশ নিধি
আৰ এছ (Rs)	ভাৰতীয় টকা (ইণ্ডিয়ান ৰুপি)
এছ এইচ জি (SHG)	আত্মসহায়ক গোট (ছেল্ফ হেল্প গ্ৰুপ)
ভি চি ডি চি (VCDC)	গাঁও পৰিষদ উন্নয়ন সমিতি (ভিলেজ কাউন্সিল ডেভেলপমেণ্ট কমিটী)
টি কিউ এম (TQM)	পূৰ্ণ মানসম্পন্ন পৰিচালনা সমিতি

হাতীখুলি যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি
লামডিং বন আঞ্চলিক, নগাঁও দক্ষিণ বন সংমণ্ডল

১০ বছৰৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা
(জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা আৰু বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা)

সূচীপত্ৰ

অধ্যায়	শিৰোনাম	পৃষ্ঠা নং
১	ভূমিকা	৪
২	গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা	৫
৩	জীৱিকাৰ সুযোগসমূহৰ বিশ্লেষণ	১০
৪	জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা	১৫
৫	বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা	১৬
৬	পৰিশিষ্ট তালিকা-১ হিতাধিকাৰী তালিকা চিনাক্তকৰণ জীৱিকাৰ বাবে প্ৰজন্মৰ সক্ৰিয়তা (১) পশুধন লালনপালন (বিভিন্ন পশুধন)	৩১

<p>কম্পেল'ৰ প্ৰকল্প সম্পৰ্কে (ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট, COMPELO) :</p>	<p>অসম বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ প্ৰকল্প (আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটি কনজাৰ্ভেচন)ৰ উদ্দেশ্য হৈছে— 'নিৰ্দিষ্ট এলেকাৰ বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল জনগোষ্ঠীসমূহৰ অংশগ্ৰহণেৰে আৰু বনজ আৰু বনজবহিৰ্ভূত সম্পদৰ বহনক্ষম ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে তেওঁলোকৰ জীৱিকা সুনিশ্চিত কৰিবলৈ বিশেষ গুৰুত্ব আৰোপ কৰাৰ লগতে বহুমুখী সুসংহত পৰিকল্পনাৰে অসমত স্থিতিশীল বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু পৰিচালনৰ ব্যৱস্থা কৰা।' প্ৰকল্পটোৰ লক্ষ্য হৈছে— 'বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল জনগোষ্ঠীসমূহৰ সহযোগত তেওঁলোকৰ জীৱিকা আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু স্থিতিশীল ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে বনাঞ্চল সংৰক্ষণ আৰু পৰিৱেশতন্ত্ৰক পুনৰুদ্ধাৰ কৰা।'</p> <p>এই প্ৰকল্পটোলৈ আৰ্থিক অনুদান আগবঢ়াইছে এজেণ্টী ফ্ৰান্সিছ ডি ডেভেলপমেণ্ট অৰ্থাৎ ফ্ৰান্স ডেভেলপমেণ্ট এজেণ্টীয়ে। সহযোগ কৰিছে অসম চৰকাৰে। প্ৰকল্পটোৰ পৰিকল্পনা, ৰূপায়ণ, নিৰীক্ষণ, সমন্বয় আৰু ব্যৱস্থাপনাকে ধৰি সকলো কামৰ দায়িত্বত আছে আছাম প্ৰজেক্ট অন ফৰেষ্ট এণ্ড বায়'ডাইভাৰ্ছিটি কনজাৰ্ভেচন ছ'চাইটী।</p>
<p>ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়ন</p>	<p>বজাৰৰ সম্ভাৱনীয়তাভিত্তিক মূল্য সংযোজনৰ জৰিয়তে জীৱিকাৰ কাম-কাজ উন্নত কৰিবলৈ প্ৰকল্পটোত উদ্যোগমূলক বিকাশ, উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণৰ জৰিয়তে মূল্য সংযোজন আৰু বিপণনৰ ওপৰত গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। জনসংখ্যা বৃদ্ধিৰ লগে লগে বনজ সম্পদ ওপৰত বৃদ্ধি পোৱা হেঁচাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত এনে পদক্ষেপ জৰুৰী হৈ পৰিছে। বজাৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি বৰ্তমানে উপলব্ধ বনজ আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য সামগ্ৰী আৰু সেৱাসমূহত মূল্য সংযোজনৰ উপায় উদ্ভাৱন কৰাটো প্ৰয়োজন হৈ পৰিছে। তদুপৰি, বনাঞ্চলভিত্তিক জীৱিকাৰ বাহিৰে জীৱিকাৰ অন্য পথ বিচাৰি উলিওৱা আৰু দক্ষতা বিকাশ পদক্ষেপৰ জৰিয়তে সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সক্ষমতা বৃদ্ধি কৰাও দৰকাৰ।</p> <p>প্ৰকল্পটোৰ অধীনত ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকা উন্নয়নৰ কাৰ্যসূচী ৰূপায়ণৰ বাবে ভাৰতীয় উদ্যমিতা প্ৰতিষ্ঠান (ইণ্ডিয়ান ইনষ্টিটিউট অব্ এণ্টাৰপ্ৰিনিঅ'ৰশ্বিপ, আই আই ই), গুৱাহাটী আৰু ৰাষ্ট্ৰীয় প্ৰাৰ্থী বিকাশ নিধি (আৰ জি ডি এন), আৰু 'চেণ্টাৰ ফৰ মাইক্ৰ' ফাইনেঞ্চ এণ্ড লাইভলিহুড' (চি এম এল)ক লৈ এখন সমিতি গঠন কৰা হৈছে। এই সমিতিখনৰ নাম দিয়া হৈছে— 'ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা আৰু জীৱিকাৰ সুযোগ বৃদ্ধিৰ বাবে গঠিত মহাজোঁট (কনছাল্টিং ছাৰ্ভিচ ফৰ মাইক্ৰ'প্লেনিং এনহেল্পিং লাইভলিহুড অপচুনিটিজ)' চমুকৈ কম্পেল'।</p> <p>প্ৰকল্পটোৰ নিৰ্দেশনা মতে এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত অন্তৰ্ভুক্ত হৈ আছে 'গাঁও আৰু বন বিভাগৰ বিভিন্ন অভিযান আৰু বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল সদস্যক জীৱিকাৰ ক্ষেত্ৰত সহায় কৰা আৰু স্থিতিশীল বন ব্যৱস্থাপনাক এক প্ৰসাৰিত লক্ষ্য হিচাপে গণ্য কৰা।' বন উন্নয়ন আৰু জীৱিকা উন্নয়ন উভয় লক্ষ্যকে এই প্ৰকল্পত সামৰি লোৱা হৈছে।</p>
<p>হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা</p>	<p>অসমৰ হোজাই জিলাত অৱস্থিত হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বাবে ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা এই নথিত আগবঢ়োৱা হৈছে। এই জে এফ এম চি নগাঁও দক্ষিণ বন সংমণ্ডলৰ উত্তৰ অসম চক্ৰৰ অধীনত। সম্প্ৰদায়ৰ ৰূপৰেখা পৰৱৰ্তী শাখাত দিয়া হৈছে।</p>

	বৰ্তমান ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনা সম্প্ৰদায়ৰ পুৰুষ আৰু মহিলাসহ সকলো সদস্যৰ অংশগ্ৰহণৰ জৰিয়তে প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। এই নথি অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ পৰিমাণৰ অংশ হিচাপে (পি আৰ এ) কাৰ্যকৰীকৰণ হয় সম্প্ৰদায় আৰু আই আই ই, গুৱাহাটীৰ অধীনৰ কৰ্মচাৰীৰ সহযোগত জুন, ২০১৬ চনত। জুলাই ২০১৬ তাৰিখে গৃহীত কৰাৰ বাবে এই নথি আলোচনা কৰি চূড়ান্ত কৰা হয়।
--	---

২। গাঁৱৰ আৰ্থ-সামাজিক ৰূপৰেখা

অৱস্থিতি	হাতীখুলি যুটীয়া বন পৰিচালনা সমিতি (জে এফ এম চি) লামডিং সামাজিক বনাঞ্চলৰ কাষত থকা হাতীখুলি গাঁৱৰ স্থায়ী সম্প্ৰদায়ক লৈ গঠিত হৈছে। অসমৰ হোজাই জিলাৰ লক্ষা ৰাজহ চক্ৰৰ অন্তৰ্গত উল্লেখিত জে এফ এম চি সমিতিখন। পৰিশিষ্ট-১ত গাঁৱৰ মানচিত্ৰ দিয়া হৈছে।																										
মূল তথ্য	জে এফ এম চিৰ মূল তথ্য তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। তালিকা-ক : জে এফ এম চিৰ মূল তথ্য																										
	<table border="1"> <tr> <td>জে এফ এম চিৰ নাম</td> <td>হাতীখুলি</td> </tr> <tr> <td>বাসস্থান</td> <td></td> </tr> <tr> <td>ৰাজহ গাঁৱৰ নাম</td> <td>হাতীখুলি</td> </tr> <tr> <td>গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চিৰ নাম</td> <td>হাতীখুলি</td> </tr> <tr> <td>ৰাজহ গাঁৱৰ নাম</td> <td>নাই</td> </tr> <tr> <td>গাঁও পঞ্চায়তৰ নাম ভিচিডিচি</td> <td>পশ্চিম লামডিং</td> </tr> <tr> <td>ৰাজহ চক্ৰ</td> <td>লংকা</td> </tr> <tr> <td>জিলা</td> <td>হোজাই</td> </tr> <tr> <td>বন সংমণ্ডল</td> <td>দক্ষিণ নগাঁও</td> </tr> <tr> <td>বন আঞ্চলিক</td> <td>লামডিং</td> </tr> <tr> <td>বন লাট</td> <td>বৰলংফাৰ</td> </tr> <tr> <td>গঠন হোৱাৰ বছৰ</td> <td>২০০৮-২০০৯</td> </tr> <tr> <td>জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমা</td> <td>তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে : উত্তৰ : সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দক্ষিণ : হাফলং পথ পশ্চিম : এ পি এফ বি চি গছ ৰোৱা ঠাই পূব : সাধুখুঁটি জে এফ এম চি গছ ৰোৱা ঠাই</td> </tr> </table>	জে এফ এম চিৰ নাম	হাতীখুলি	বাসস্থান		ৰাজহ গাঁৱৰ নাম	হাতীখুলি	গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চিৰ নাম	হাতীখুলি	ৰাজহ গাঁৱৰ নাম	নাই	গাঁও পঞ্চায়তৰ নাম ভিচিডিচি	পশ্চিম লামডিং	ৰাজহ চক্ৰ	লংকা	জিলা	হোজাই	বন সংমণ্ডল	দক্ষিণ নগাঁও	বন আঞ্চলিক	লামডিং	বন লাট	বৰলংফাৰ	গঠন হোৱাৰ বছৰ	২০০৮-২০০৯	জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমা	তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে : উত্তৰ : সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দক্ষিণ : হাফলং পথ পশ্চিম : এ পি এফ বি চি গছ ৰোৱা ঠাই পূব : সাধুখুঁটি জে এফ এম চি গছ ৰোৱা ঠাই
জে এফ এম চিৰ নাম	হাতীখুলি																										
বাসস্থান																											
ৰাজহ গাঁৱৰ নাম	হাতীখুলি																										
গাঁও পঞ্চায়ত/ভি চি ডি চিৰ নাম	হাতীখুলি																										
ৰাজহ গাঁৱৰ নাম	নাই																										
গাঁও পঞ্চায়তৰ নাম ভিচিডিচি	পশ্চিম লামডিং																										
ৰাজহ চক্ৰ	লংকা																										
জিলা	হোজাই																										
বন সংমণ্ডল	দক্ষিণ নগাঁও																										
বন আঞ্চলিক	লামডিং																										
বন লাট	বৰলংফাৰ																										
গঠন হোৱাৰ বছৰ	২০০৮-২০০৯																										
জে এফ এম চিৰ চাৰিসীমা	তলত উল্লেখ কৰা ধৰণে : উত্তৰ : সংৰক্ষিত বনাঞ্চল দক্ষিণ : হাফলং পথ পশ্চিম : এ পি এফ বি চি গছ ৰোৱা ঠাই পূব : সাধুখুঁটি জে এফ এম চি গছ ৰোৱা ঠাই																										
	উৎস : জে এফ এম চি তথ্য আৰু ২০১৬ চনৰ জুনত পি আৰ এ অনুশীলনৰ সময়ত হোৱা আলোচনা। অতিৰিক্ত বৰ্ণনা তথ্য-I (পৰিশিষ্টত দিয়া আছে)																										

<p>কাৰ্যকৰী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ</p>	<p>জে এফ এম চিৰ কাৰ্যনিৰ্বাহক সমিতি আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল।</p> <p>তালিকা-খ : কাৰ্যকৰী আৰু সাধাৰণ সমিতিৰ সংক্ষিপ্ত বিৱৰণ</p> <table border="1" data-bbox="515 405 1398 786"> <tr> <td>সভাপতিৰ নাম</td> <td>শ্ৰী তপন দে</td> </tr> <tr> <td>সদস্য সচিবৰ নাম</td> <td>শ্ৰীমতী নলিনী কলিতা, বন সংৰক্ষক-১</td> </tr> <tr> <td>কোষাধ্যক্ষৰ নাম</td> <td>শ্ৰীসুৰেশ মজুমদাৰ</td> </tr> <tr> <td>কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা</td> <td>পুৰুষ : ৭ মহিলা : ৪</td> </tr> <tr> <td>সাধাৰণ সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা</td> <td>২৬৬ (প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ মুৰব্বীক প্ৰতিনিধি হিচাপে ৰখা হৈছে)</td> </tr> </table> <p>উৎস : জে এফ এম চিৰ তথ্য।</p>	সভাপতিৰ নাম	শ্ৰী তপন দে	সদস্য সচিবৰ নাম	শ্ৰীমতী নলিনী কলিতা, বন সংৰক্ষক-১	কোষাধ্যক্ষৰ নাম	শ্ৰীসুৰেশ মজুমদাৰ	কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	পুৰুষ : ৭ মহিলা : ৪	সাধাৰণ সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	২৬৬ (প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ মুৰব্বীক প্ৰতিনিধি হিচাপে ৰখা হৈছে)
সভাপতিৰ নাম	শ্ৰী তপন দে										
সদস্য সচিবৰ নাম	শ্ৰীমতী নলিনী কলিতা, বন সংৰক্ষক-১										
কোষাধ্যক্ষৰ নাম	শ্ৰীসুৰেশ মজুমদাৰ										
কাৰ্যকৰী সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	পুৰুষ : ৭ মহিলা : ৪										
সাধাৰণ সমিতিৰ সদস্য সংখ্যা	২৬৬ (প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ মুৰব্বীক প্ৰতিনিধি হিচাপে ৰখা হৈছে)										
<p>পৰিয়াল আৰু জনসংখ্যা গাঁথনি</p>	<p>গাঁওখনত বাস কৰা পৰিয়ালৰ সংখ্যা হৈছে ২০০টা। পৰিয়ালৰ মহিলা মুৰব্বী নাই। মুঠ জনসংখ্যা ১৫৩৭, য'ৰ ৮২০জন পুৰুষ আৰু ৭১৭গৰাকী মহিলা। ২৬৬জন পাহাৰীয়া লোকৰ বাহিৰে ১০০৬গৰাকী অনুসূচিত জাতিৰ, ১১১গৰাকী অন্যান্য পিছপৰা জাতিৰ আৰু ৪২০জন সাধাৰণ বৰ্গৰ।</p> <p>উপৰ্যুক্ত বিষয়ত বিতং তথ্যৰ বাবে তালিকা-২ দ্ৰষ্টব্য।</p> <p>ইয়াৰ পৰা জনা যায় যে :</p> <ol style="list-style-type: none"> ১) প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ গড় সদস্য সংখ্যা হৈছে ৫.৭জন ২) গাঁওখনত লিংগ অনুপাত হৈছে প্ৰতি ১০০০জন পুৰুষৰ বিপৰীতে মহিলাৰ সংখ্যা ৮৭৪গৰাকী। 										
<p>শিক্ষা আৰু দক্ষতা বিকাশ</p>	<p>প্ৰায় শতকৰা ৭৭ভাগ বাসিন্দাই শিক্ষিতৰূপে জনা যায়। গাঁওখনৰ অধিকাংশ লোকে স্কুল পৰ্যায়ৰ শিক্ষা লাভ কৰিছে। আনহাতে তুলনামূলকভাৱে নগণ্যসংখ্যক পৰিয়ালৰ সদস্যইহে কলেজ আৰু বিশ্ববিদ্যালয় পৰ্যায়ৰ শিক্ষা গ্ৰহণ কৰিছে।</p> <p>আনুষ্ঠানিক আৰু অনানুষ্ঠানিক— এই দুই ধৰণৰ জীৱিকা উন্নয়ন কাৰ্যসূচী গাঁওবাসীয়ে গ্ৰহণ কৰি আহিছে। জে এফ এম চি এলেকাত অনানুষ্ঠানিক দক্ষতা উন্নয়নৰ অৰ্থ হৈছে পৰম্পৰাগতভাৱে গ্ৰহণ কৰা দক্ষতা। লোকসকলৰ নিম্নোক্ত ক্ষেত্ৰসমূহত পৰম্পৰাগত দক্ষতা আছে :</p> <ol style="list-style-type: none"> ক) কাপোৰ চিলাই খ) খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ গ) পশুধন পালন ঘ) কৃষিকৰ্ম ঙ) গাড়ী চালনা চ) নিৰ্মাণ কাৰ্য 										

	<p>ছ) কাঠমিস্ত্রীৰ কাম</p> <p>সমগ্ৰ দেশৰ লগতে ৰাজ্যখনতো আনুষ্ঠানিক দক্ষতা উন্নয়ন কাৰ্যসূচী প্ৰসাৰৰ বাবে চৰকাৰে সক্ৰিয় ভূমিকা পালন কৰি আহিছে। এনে কোনো আঁচনিৰ পৰা এতিয়ালৈকে গাঁওবাসী উপকৃত হোৱা নাই। কিয়নো গাঁওখন অথবা ইয়াৰ পাৰ্শ্বৱৰ্তী অঞ্চলসমূহত তেনে কোনো আঁচনি ৰূপায়ণ কৰা হোৱা নাই।</p>
মাটি	<p>প্ৰকল্প গ্ৰহণ কৰা অঞ্চলৰ ভূমিৰ প্ৰকাৰ এনেধৰণৰ :</p> <p>বালিয়ৰি মাটিৰ সমতল অঞ্চল।</p> <p>এই ধৰণৰ মাটিয়ে সকলো ধৰণৰ খেতিৰে উপযুক্ততা গঢ়ে। কাৰণ এই সমগ্ৰ মাটিয়েই যথেষ্ট সাৰুৱা।</p>
পানীৰ উৎসৰ পৰ্যাপ্ততা	<p>কাৰ্বি আংলঙৰে সংযুক্ত পাহাৰৰ পৰা বৈ অহা বৰলাংফুৰ নদীৰ পৰা খাল খান্দি প্ৰকল্প অঞ্চললৈ দৈয়োং নদীৰে সংযুক্ত হোৱাৰ পূৰ্বে দক্ষিণলৈ বোৱাই অনা হয়। এইখন বহুদিনীয়া নদী।</p>
জলবায়ু : উষ্ণতা আৰু বৰষুণ	<p>গ্ৰীষ্মকালত তাপমান ৪০° চেলচিয়াছ। শীতলকালত তাপমাত্ৰা ৮°-১১° চেলচিয়াছলৈকে হয়। আনহাতে জানুৱাৰী মাহত গড় তাপমাত্ৰা হৈছে ১৫.৯° চেলচিয়াছ।</p> <p>বৰষুণৰ গড় পৰিমাণ হৈছে প্ৰায় ৬৫-৩০০ মিলিমিটাৰ। বাৰিষাৰ ঋতুতেই (জুন-আগষ্ট) সাধাৰণতে প্ৰায় দুই-তৃতীয়াংশ বৰষুণ হয়। গাঁওখনত বাৰিষাৰ সময়ছোৱাত আৰ্দ্ৰতাৰ হাৰ উচ্চ (৯০ শতাংশৰো অধিক) আৰু জাৰকালি আৰ্দ্ৰতাৰ হাৰ নিম্ন (২৫ শতাংশৰ তলত)। লামডিং আৰু সংযুক্ত অঞ্চলসমূহ বৰষুণ ধূসৰ মণ্ডল আৰু সামান্য বৰষুণহে পৰে বুলি জনা যায়।</p>
বন আৰু জৈৱ-বৈচিত্ৰ্য	<p>স্থানীয় বনাঞ্চলসমূহক সাধাৰণভাৱে পলসুৱা সমতলীয়া শাল বনাঞ্চল আৰু ভূখণ্ড শাল বনাঞ্চল হিচাপে শ্ৰেণীভুক্ত কৰা হৈছে। ঘাই ঘাই বৃক্ষ প্ৰজাতিসমূহ হৈছে নীল, আমলখি, শিলিখা, অৰ্জুন, ভৈৰা, গছৰ খৰি আৰু ঔষধিযুক্ত গছ। এই সন্দৰ্ভত অতিৰিক্ত তথ্য 'বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা'ত দিয়া হৈছে।</p>
ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ	<p>গাঁৱৰ ভূমি ব্যৱহাৰৰ ধৰণ পৰিশিষ্ট-২ত বহুলাই উল্লেখ কৰা হৈছে। এই পৰিশিষ্ট অনুসৰি পৰ্যবেক্ষণ কৰা কিছু গুৰুত্বপূৰ্ণ তথ্য নিম্নোল্লিখিত ধৰণৰ :</p> <p>বৰ্জিত খেতিৰ মাটি (নিম্ন স্তৰ) ৩২ শতাংশ</p> <p>খৰিৰ বাবে গছ ৰোৱা ১৫ শতাংশ</p> <p>ধাননি পথাৰ ২০ শতাংশ</p> <p>বাট-পথ ২ শতাংশ</p> <p>মীমাংসা হোৱা অঞ্চল ২৭ শতাংশ</p> <p>নদী ২.০৩ শতাংশ</p> <p>পুখুৰী ৩ শতাংশ</p>
ভূমি ধাৰণ	<p>প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ ভূমি ধাৰণৰ ধৰণ তথ্য-(1)ৰ তালিকা-৩ত উল্লেখ কৰা হৈছে। এই তালিকাৰ পৰা তলৰ তথ্যসমূহ পোৱা যায় :</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ■ ১০ শতাংশ পৰিয়াল ভূমিহীন; ■ ৮২ শতাংশ পৰিয়াল উপাত্ত কৃষক। (২০৯ হেক্টৰ)। ■ ২ শতাংশ পৰিয়াল নিম্ন শ্ৰেণীৰ (৫ হেক্টৰ)।
পশুধন	<p>গাঁওখনত মুঠ পশুধনৰ সংখ্যা হৈছে ২,২৮২টা। পৰিয়ালসমূহে প্ৰতিপালন কৰা পশুধনৰ প্ৰকাৰ হৈছে এনেধৰণৰ :</p> <p>গৰু : ৩০০টা ছাগলী : ৩৭০টা ম'হ : নাই যাঁড় : নাই হাঁহ-কুকুৰা : ১,৬১২টা</p> <p>ওপৰত উল্লিখিত তথ্যৰ সবিশেষ বিৱৰণ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-১ত দাঙি ধৰা হৈছে।</p>
গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনি আৰু যোগাযোগ ব্যৱস্থা	<p>যিকোনো জনগোষ্ঠীতে সাধাৰণ আন্তঃগাঁথনিৰ উপলব্ধতাই জীৱিকাৰ নিৰ্বাহক্ষম উপায় উন্নয়নত সহায় কৰে। গাঁওখনত বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনিৰ অৱস্থা সন্তোষজনক নহয়। তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৫ত গাঁৱৰ আন্তঃগাঁথনিৰ বৰ্তমান অৱস্থা দাঙি ধৰা হৈছে। ওপৰৰ তালিকাৰ পৰা গাঁওখনৰ বৰ্তমানৰ আন্তঃগাঁথনি সন্দৰ্ভত তলৰ তথ্যসমূহ লাভ কৰিব পাৰি :</p> <p>বস্তুগত আন্তঃগাঁথনি : বসতি এলেকা পদপথ, বিদ্যুৎ, পানী যোগান, মোবাইল নেটৱৰ্ক আদিৰ দৰে মৌলিক বস্তুগত আন্তঃগাঁথনিৰ পৰা বঞ্চিত।</p> <p>শিক্ষা আৰু স্বাস্থ্য সেৱা : গাঁওখনত শিক্ষাৰ ন্যূনতম ব্যৱস্থা নাই। ৰাজহুৱা যাতায়াত ব্যৱস্থা নাই আৰু পৰিয়ালৰ সদস্যসকলে চাইকেল ব্যৱহাৰ কৰে ঘূৰিব-মেলিবলৈ।</p> <p>চৰকাৰী কাৰ্যালয় : গাঁওখনৰ পৰা ৬/৮ কিলোমিটাৰ ভিতৰত চৰকাৰী কাৰ্যালয়সমূহ (যেনে আৰক্ষী থানা, গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়, ৰাজহ কাৰ্যালয়, বন লাট কাৰ্যালয় আদি) আছে যদিও বসতি এলেকা বা নিকটৱৰ্তী এলেকাৰ পৰা নিয়মিত চৰকাৰী পৰিবহণ ব্যৱস্থা নথকাত গাঁওবাসীৰ সমস্যা বহুগুণে বাঢ়িছে আৰু তেওঁলোকে সহজতে সেইবোৰ কাৰ্যালয়লৈ যাব নোৱাৰে।</p> <p>বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি : বেংক আৰু ডাকঘৰ আদিৰ দৰে বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানবোৰ বসতি এলেকাৰ পৰা যথেষ্ট দূৰত। ফলত গাঁওবাসীয়ে বেংক একাউন্ট বা ডাকঘৰত ছেভিংচ একাউন্ট খুলিব পৰা নাই।</p>
কৃষিশস্য	<p>গাঁৱত উৎপাদিত কৃষিজাত শস্যৰ সবিশেষ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৬ত বিশদভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে।</p> <p>ওপৰত উল্লেখিত তথ্যই তলত উল্লেখ কৰা গাঁৱত উৎপাদন হোৱা কৃষি শস্য দেখুৱাইছে :</p> <p>খাৰিফ শস্য-ধান ৰবিশস্য- সৰিয়হ</p>

	আন শস্য- কঠাল,আম, বেঙেনা, জলকীয়া আদি সকলো শস্যই বৰযুগৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।
শস্য উৎপাদনৰ বিতং বিৱৰণ	গাঁওখনত শস্যৰ উৎপাদন আৰু উৎপাদনৰ পৰিমাণৰ সবিশেষ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৭ত উল্লেখ কৰা হৈছে। উক্ত তালিকাৰ পৰা তলৰ তথ্যসমূহ পোৱা যায় : ক) ধান উৎপাদন-৩১৯২ কুইণ্টল - উৎপাদন হাৰ ৯৫.৫৭ কুইণ্টল প্ৰতি হেক্টৰত খ) সবীয়হ উৎপাদন-২০০ কুইণ্টল - উৎপাদন হাৰ ৬.২৫ কুইণ্টল প্ৰতি হেক্টৰত গ) শাক-পাচলি উৎপাদন-১০৬৪ কুইণ্টল - উৎপাদন হাৰ ১২.৫ কুইণ্টল প্ৰতি হেক্টৰত
পশুখাদ্যৰ পৰ্যাপ্ততা	গাঁওখনত পশুখাদ্যৰ পৰ্যাপ্ততা তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৮ত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। জে এফ এম চিখনৰ পশুখাদ্যৰ মূল উৎসসমূহ হৈছে : ক) ধানৰ অৱশিষ্টাংশ খ) বনাঞ্চলৰ মাজত থকা চৰ গ) ঘৰুৱা আৱৰ্জনা ঘ) সেউজ ঘাঁহ-বন আদি
বজাৰ	গাঁৱৰ পৰা বিভিন্ন বজাৰৰ অৱস্থান আৰু দূৰত্ব তথ্য-(I)ৰ তালিকা-৯ত উল্লেখ কৰা হৈছে। সম্প্ৰদায়ৰ লোকসকলে ক্ৰয়-বিক্ৰয়ৰ বাবে অহা-যোৱা কৰা বজাৰসমূহ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল : ক) গেলামাল/সুলভ মূল্যৰ দোকান : সুলভ মূল্যৰ দোকান, লামডিং ৯ কিঃমিঃ খ) সাপ্তাহিক/অৰ্ধ-সাপ্তাহিক বজাৰ : ৯ কিলোমিটাৰ নিলগত লামডিং গ) প্ৰধান বজাৰ : ৯ কিলোমিটাৰ নিলগত লামডিং
জলসম্পদ	তথ্য-(I)ৰ তালিকা-১০ত জল সম্পদসমূহৰ বিষয়ে সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। পানী উপলব্ধ হোৱা প্ৰধান জলসম্পদসমূহ এনেধৰণৰ : ক) বান্ধ দি ৰখা পানী : (পৰ্যাপ্ততা :) খ) টিউবৱেল : (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : গোটেই বছৰজুৰি) গ) নদী : (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : ঋতু অনুযায়ী) ঘ) জুৰি : (পৰ্যাপ্ততা : ঋতু অনুযায়ী) ঙ) কুঁৱা : (পানীৰ পৰ্যাপ্ততা : গোটেই বছৰজুৰি) চ) পানী তোলা যন্ত্ৰ : (পৰ্যাপ্ততা : গোটেই বছৰজুৰি)
শক্তিৰ ব্যৱহাৰ	গাঁৱৰ শক্তিৰ ঘাই ঘাই উৎসসমূহ তথ্য-(I)ৰ তালিকা-১১ত উল্লেখ কৰা হৈছে। ক) কাঠখৰি : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ২০০টা, উৎস : বনাঞ্চল খ) কেৰাচিন : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ১২০-১৮০টা, উৎস : বজাৰ, সুলভ মূল্যৰ দোকান গ) ৰন্ধন গেছ : নিৰ্ভৰশীল পৰিয়াল : ৮০টা, উৎস : চৰকাৰ

<p>আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা</p>	<p>সামাজিক গাঁথনি : গাঁৱত বঙালী আৰু নেপালী হিন্দু সম্প্ৰদায়ৰ উপৰি অন্যান্য পিছপৰা আৰু অনুসূচিত শ্ৰেণীয়েও বাস কৰে। মহিলাসকলৰ অৱস্থা সন্তোষজনক।</p> <p>অৰ্থনৈতিক অৱস্থা : গাঁওখনৰ বাসিন্দাসকলৰ অৰ্থনৈতিক স্থিতি সন্তোষজনক নহয়। মূল জীৱিকাৰ পথ হৈছে— চাহ বাগিচাৰ কাম আৰু ধানৰ খেতি। পৰিয়ালৰ বছৰি ন্যূনতম আয় ৭০,০০০ টকা আৰু সৰ্বাধিক আয় ৮০,০০০ টকা।</p> <p>জীৱিকাৰ বাবে গাঁওখনৰ পৰা যুৱক আৰু অন্যান্যৰ ব্যাপক হাৰত বহিৰ্গমন হৈছে।</p> <p>অতিৰিক্ত তথ্য পৰৱৰ্তী অধ্যায়ত দিয়া হৈছে।</p>
----------------------------	---

৩। জীৱিকাৰ সুযোগসমূহৰ বিশ্লেষণ	<p>জীৱিকাৰ সুবিধাৰ গাঁথনি তলত দেখুওৱা নিৰ্ণায়কৰ দ্বাৰা আলোচনা কৰা হৈছে।</p> <p>ক) জীৱন ধাৰণৰ সম্পত্তি খ) জীৱন ধাৰণৰ প্ৰসংগ গ) জীৱন ধাৰণৰ সম্ভাৱনীয়তাৰ ওপৰত গুৰুত্ব</p> <p>হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ জীৱিকাৰ অৱস্থা বিশ্লেষণ কৰা হৈছে পি আৰ এ চলি থকা সময়ত ডি আই ডি আইৰ বহুকাল চলি থাকিব পৰাকৈ (অৰ্থ সংগ্ৰহ আন্তঃৰাষ্ট্ৰীয় উন্নয়নৰ বাবে)। জে এফ এম চিৰ বৰ্তি থকা জীৱিকা অৱস্থা অংকন কৰা হৈছে এনে নামত</p> <p>ক) প্ৰাকৃতিক মূলধন খ) বস্তুগত মূলধন গ) সামাজিক মূলধন ঘ) বিত্তীয় মূলধন</p>
৪। প্ৰাকৃতিক মূলধন	<p>লামডিং সংৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ অধীনৰ হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ প্ৰধান প্ৰাকৃতিক মূলধন হ'ল বাঁহ। চেগুণ, শাল আৰু বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ বাঁহ আৰু বৰলাংফুৰ নামৰ মাথোঁ এখন নদী আছে।</p> <p>গৰিষ্ঠসংখ্যক মানুহ নিৰ্ভৰশীল খৰিৰ বাবে বনাঞ্চল, সেউজ ঘাঁহ, কাঠ আদি। খেতি আৰু জীৱিকাৰ বাবে গাঁৱৰ বাসিন্দাই নদীৰ পানী ব্যৱহাৰ কৰে। (তালিকা ১০, ১১, এফ ডি আৰৰ তালিকা-৩ পুনৰ বিস্তাৰিত ৰূপত দ্ৰষ্টব্য)</p>
৫। বস্তুগত মূলধন	<p>হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ গৰিষ্ঠসংখ্যকে খেতিবাতিত জড়িত আৰু দুই হেক্টৰতকৈ কম মাটি থকা সাধাৰণ খেতিয়ক। বিস্তৃতভাৱে মাটি-সম্পত্তিৰ ধৰণ বৰ্ণোৱা হৈছে তালিকা-৩ পৰিশিষ্ট-৬ত। গাঁওখনত আছে ১৬৭জন সদস্যৰ অৰ্ধপকী ঘৰ, ৩৮জনৰ আছে সম্পূৰ্ণ পকীঘৰ আৰু বাকীখিনিৰ খেৰীঘৰ। শক্তি আহৰণৰ উৎসসমূহৰ ভিতৰত জৈৱিক, কেৰাচিন, বিদ্যুৎ, ৰন্ধন গেছ আদি আৰু গাঁওবাসীয়ে ঘৰুৱা কামত খৰি আৰু কেৰাচিনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে। অৱশ্যে কিছু পৰিয়ালৰ ৰন্ধন গেছ আছে যদিও কম নিৰ্ভৰশীল (তালিকা ১০,১১)।</p> <p>জে এফ এম চি অঞ্চলৰ ভিতৰত তিনিখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, এখন উচ্চ মাধ্যমিক বিদ্যালয়, তিনিটা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আছে। আন কোনো শিক্ষানুষ্ঠান নাই (তালিকা : ৫)।</p> <p>পানীৰ উৎস সম্পৰ্কত বেছিভাগ পৰিয়ালে দমকল, নদী আৰু কুঁৱাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰে।</p>

৬। সামাজিক মূলধন	
	<p>জে এফ এম চিৰ উদ্দেশ্যসমূহৰ সৈতে গাঁওবাসী সম্পূৰ্ণৰূপে জড়িত নোহোৱাৰ কাৰণ হ'ল সচেতনতাৰ অভাৱ, কামৰ ক্ষেত্ৰত ভূমিকা, আৰু সুবিধা আদায় কৰাৰ ক্ষেত্ৰত অনীহা।</p> <p>গাঁৱত কোনো আত্মসহায়ক গোট নাই। অৱশ্যে গাঁৱত তিনিখন প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, দুটা অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আৰু তিনিটা দেৱালয় আছে, য'ত গাঁৱৰ সামাজিক সভাসমূহ হয়।</p>
৭। মানৱ সম্পদ	
	<p>জে এফ এম চিৰ ৭০ শতাংশ জনসাধাৰণ শিক্ষিত আৰু ২৫ শতাংশ নিৰক্ষৰ (উল্লেখ তালিকা ৩.৩)</p>
৮। বিত্তীয় মূলধন	
	<p>জে এফ এম চি অঞ্চলত বা ইয়াৰ কাষত কোনো বেংক বা বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান নাই। অৱশ্যে গাঁওবাসীয়ে অনানুষ্ঠানিক প্ৰতিষ্ঠান বা সম্পৰ্কীয় মানুহৰ পৰা ঋণ লয়। দুশজন মানুহৰ বাণিজ্যিক বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠানত একাউন্ট আছে, কিন্তু জমাৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোক অৱগত নহয় লাভৰ হিচাবত।</p>
৯। জীৱিকা প্ৰসংগ	
	<p>হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ জীৱিকা সম্পৰ্কীয় কাৰ্যকলাপসমূহ উল্লেখিত বিচাৰৰ মানৱ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি নিৰ্ণয় কৰা হৈছে।</p> <p>ক) জে এফ এম চিৰ মুঠ উপাৰ্জনত বিশেষ জীৱিকা কাৰ্যৰ অৰিহণা</p> <p>খ) লাভৰ শতকৰা এটা অংশ বিশেষ এক জীৱিকা এক জীৱিকা কাৰ্যত জড়িত কৰা</p> <p>গ) সম্ভাৱনাপূৰ্ণ জীৱিকাৰ কাৰ্যপ্ৰণালীৰ অগ্ৰাধিকাৰ ভিত্তিত পদবী</p>
১০। পি আৰ এৰ যোগেদি অগ্ৰাধিকাৰ ভিত্তিত শ্ৰেণী নিৰ্ধাৰণ	
পি আৰ এ অনুশীলন	<p>আই আই ই, গুৱাহাটীৰ এটা দলে হাতীখুলিত পি আৰ এ অনুশীলন কৰে। ইয়াৰ বিৱৰণ তলত দিয়া ধৰণৰ :</p> <p>তাৰিখ : ১৩ জুন, ২০১৬ স্থান : মা সুৰভি প্ৰাথমিক বিদ্যালয়, হাতীখুলি।</p> <p>উপস্থিত সদস্য : ৫৫</p> <p>উপস্থিত থাকে : জে এফ এম চিৰ বিষয়ববীয়া, গাঁওবুঢ়া, সম্প্ৰদায়ৰ সদস্য, বন বিভাগৰ বিষয়া আদি।</p>

<p>পি আৰ এৰ উদ্দেশ্য</p>	<p>বৰ্তমান পৰিয়ালসমূহৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে অধ্যয়ন আৰু সম্প্ৰদায়ৰ জীৱিকা উন্নয়ন আৰু বনাঞ্চল উন্নয়নৰ কাৰণে অন্যান্য প্ৰাথমিক তথ্য সংগ্ৰহ কৰাই আছিল এই অনুশীলনৰ উদ্দেশ্য।</p>																										
<p>পি আৰ এ-ৰ ফলাফল আৰু ব্যৱহাৰ কৰা আহিলা</p>	<p>বিভিন্ন আহিলা ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে আৰু ফলাফল সংগ্ৰহ কৰা হৈছে। এইবোৰ হৈছে : সামাজিক মানচিত্ৰায়ন (মেপিং) সম্পদৰ স্থানাংক নিৰ্ধাৰণ (ৰেংকিং) সময়কালীন সমীক্ষা জীৱিকাৰ ঋতুকালীনতা ভেন ডায়েগ্ৰাম পৰিশিষ্ট- III ওপৰৰ বিষয়বোৰৰ সম্পৰ্কে বিতং তথ্য দিয়া হৈছে।</p>																										
<p>স্থানাংক</p>	<p>নিম্নোক্ত বিষয়ত স্থানাংক (ৰেংকিং) নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে : ■ জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়ন ■ প্ৰাৰম্ভিক কাম-কাজ (ই পি এ) ওপৰৰ বিষয়বোৰ পৰিশিষ্ট-III-ত উল্লেখ কৰা হৈছে। এইবোৰ বিষয় এনেধৰণৰ : জীৱিকা আৰু দক্ষতা উন্নয়নৰ স্থানাংক ১। কৃষি ২। পশুধন ৩। মৌ পালন ৪। খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ</p>																										
<p>ই পি এ-ৰ স্থানাংক</p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="517 1196 579 1346"></th> <th data-bbox="579 1196 753 1346">স্থানাংক অনুসৰি গাঁৱৰ ই পি এ</th> <th data-bbox="753 1196 1198 1346">বিতং বিৱৰণ (পৰিশিষ্ট- III-ত অতিৰিক্ত তথ্য দিয়া হৈছে)</th> <th data-bbox="1198 1196 1401 1346">ধনৰ সম্ভাৱ্য উৎস / বিভাগ</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="517 1346 579 1458">১।</td> <td data-bbox="579 1346 753 1458">খোৱাপানী</td> <td data-bbox="753 1346 1198 1458">অতি কমেও ৪০টা নাদ জে এফ এম চি অঞ্চলত যোগান ধৰা উচিত (কাৰণ পানীত বহু পৰিমাণৰ ফ্ল'ৰাইড আৰু আৰ্চেনিক আছে)</td> <td data-bbox="1198 1346 1401 1458">এ পি এফ বি চি পি এই ডি ই ডি আৰু চৰকাৰী পৰিকল্পনা</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1458 579 1570">২।</td> <td data-bbox="579 1458 753 1570">পথ যোগাযোগ কৰণ</td> <td data-bbox="753 1458 1198 1570">হাতীখুলি গাঁৱৰ পৰা অতি কমেও ৯ কিলোমিটাৰ ব্লেক টপিং বাস্তৱ বাস্তৱীয় পথলৈকে</td> <td data-bbox="1198 1458 1401 1570">পি এম জি এছ ৱাই পি ডব্লিউ ডি</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1570 579 1648">৩।</td> <td data-bbox="579 1570 753 1648">বিদ্যুৎ</td> <td data-bbox="753 1570 1198 1648">জে এফ এম চি অঞ্চলত সকলো পৰিয়ালৰ ঘৰতে বিদ্যুৎ সংযোগ</td> <td data-bbox="1198 1570 1401 1648">দীনদয়াল উপাধ্যায় গ্ৰামজ্যোতি যোজনা</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1648 579 1749">৪।</td> <td data-bbox="579 1648 753 1749">বিদ্যালয়</td> <td data-bbox="753 1648 1198 1749">উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়</td> <td data-bbox="1198 1648 1401 1749">এছ এছ এল প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগ</td> </tr> <tr> <td data-bbox="517 1749 579 1868">৫।</td> <td data-bbox="579 1749 753 1868">অনাময় ব্যৱস্থা</td> <td data-bbox="753 1749 1198 1868">পৰিয়ালে প্ৰতি অনাময় ব্যৱস্থা (কম খৰচৰ সংশোধন কক্ষ আৰু অনাময় ব্যৱস্থা)</td> <td data-bbox="1198 1749 1401 1868">স্বচ্ছ ভাৰত মিচন পি এইছ ই ডি</td> </tr> </tbody> </table>		স্থানাংক অনুসৰি গাঁৱৰ ই পি এ	বিতং বিৱৰণ (পৰিশিষ্ট- III-ত অতিৰিক্ত তথ্য দিয়া হৈছে)	ধনৰ সম্ভাৱ্য উৎস / বিভাগ	১।	খোৱাপানী	অতি কমেও ৪০টা নাদ জে এফ এম চি অঞ্চলত যোগান ধৰা উচিত (কাৰণ পানীত বহু পৰিমাণৰ ফ্ল'ৰাইড আৰু আৰ্চেনিক আছে)	এ পি এফ বি চি পি এই ডি ই ডি আৰু চৰকাৰী পৰিকল্পনা	২।	পথ যোগাযোগ কৰণ	হাতীখুলি গাঁৱৰ পৰা অতি কমেও ৯ কিলোমিটাৰ ব্লেক টপিং বাস্তৱ বাস্তৱীয় পথলৈকে	পি এম জি এছ ৱাই পি ডব্লিউ ডি	৩।	বিদ্যুৎ	জে এফ এম চি অঞ্চলত সকলো পৰিয়ালৰ ঘৰতে বিদ্যুৎ সংযোগ	দীনদয়াল উপাধ্যায় গ্ৰামজ্যোতি যোজনা	৪।	বিদ্যালয়	উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	এছ এছ এল প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগ	৫।	অনাময় ব্যৱস্থা	পৰিয়ালে প্ৰতি অনাময় ব্যৱস্থা (কম খৰচৰ সংশোধন কক্ষ আৰু অনাময় ব্যৱস্থা)	স্বচ্ছ ভাৰত মিচন পি এইছ ই ডি		
	স্থানাংক অনুসৰি গাঁৱৰ ই পি এ	বিতং বিৱৰণ (পৰিশিষ্ট- III-ত অতিৰিক্ত তথ্য দিয়া হৈছে)	ধনৰ সম্ভাৱ্য উৎস / বিভাগ																								
১।	খোৱাপানী	অতি কমেও ৪০টা নাদ জে এফ এম চি অঞ্চলত যোগান ধৰা উচিত (কাৰণ পানীত বহু পৰিমাণৰ ফ্ল'ৰাইড আৰু আৰ্চেনিক আছে)	এ পি এফ বি চি পি এই ডি ই ডি আৰু চৰকাৰী পৰিকল্পনা																								
২।	পথ যোগাযোগ কৰণ	হাতীখুলি গাঁৱৰ পৰা অতি কমেও ৯ কিলোমিটাৰ ব্লেক টপিং বাস্তৱ বাস্তৱীয় পথলৈকে	পি এম জি এছ ৱাই পি ডব্লিউ ডি																								
৩।	বিদ্যুৎ	জে এফ এম চি অঞ্চলত সকলো পৰিয়ালৰ ঘৰতে বিদ্যুৎ সংযোগ	দীনদয়াল উপাধ্যায় গ্ৰামজ্যোতি যোজনা																								
৪।	বিদ্যালয়	উচ্চ প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	এছ এছ এল প্ৰাথমিক শিক্ষা বিভাগ																								
৫।	অনাময় ব্যৱস্থা	পৰিয়ালে প্ৰতি অনাময় ব্যৱস্থা (কম খৰচৰ সংশোধন কক্ষ আৰু অনাময় ব্যৱস্থা)	স্বচ্ছ ভাৰত মিচন পি এইছ ই ডি																								

	<ul style="list-style-type: none"> ■ কৰ্মপুঁজি ২ লাখ টকা যোগাৰ কৰি ই পি এ পুঁজিৰ পৰা জীৱিকাৰ উত্তৰণৰ বাবে কাৰ্যব্যৱস্থা লোৱা উচিত। ■ জে এফ এম চি পৰিসীমাত সুলভ মূল্যত চালি নিৰ্মাণ কৰা উচিত সম্প্ৰদায়ৰ কামৰ বাবে জে এফ এম চি কাৰ্যালয় সহিতে। ■ ই পি এ পুঁজিৰ পৰা সাধাৰণ জীৱিকাৰ কৰ্মৰ বাবে সুলভ মূল্যৰ চালি নিৰ্মাণ কৰি পশুধন ৰখাৰ সুবিধা কৰা উচিত।
জীৱিকাৰ সুযোগ-সুবিধা	<p>চিহ্নিত কৰা জীৱিকাৰ সুযোগ-সুবিধাবোৰ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—</p> <ul style="list-style-type: none"> * দক্ষতা উন্নয়ন * পশুধন * কৃষি আৰু উদ্যানশস্য * কাঠভিন্ন বনজ উৎপাদন * ঋণৰ ব্যৱস্থা <p>ওপৰত উল্লেখিত বিষয়বোৰ সম্পৰ্কে অধিক আলোচনা তলত উল্লেখ কৰা হৈছে।</p>
কৃষি আৰু উদ্যানশস্য	<p>কৃষি আৰু উদ্যান শস্যৰ ক্ষেত্ৰত সুযোগ সম্পৰ্কে তথ্য-(II)ৰ তালিকা-১২ত পাব।</p> <p>প্ৰধান প্ৰধান বাধাবোৰ—</p> <ul style="list-style-type: none"> ক) সাৰ, দৰৱ আৰু কীটনাশক দ্ৰব্যৰ নগণ্য পৰিমাণৰ ব্যৱহাৰ খ) জলসিঞ্চন সুবিধাৰ অভাৱ গ) কৃষিৰ আন্তঃগাঁথনি, আধুনিক সা-সৰঞ্জাম, উদাহৰণ স্বৰূপে পাৰাৰ টিলাৰ, ট্ৰেক্টৰ, আদি ঘ) বেছি পৰিমাণৰ উৎপাদন দিব পৰা বীজৰ ব্যৱহাৰ নকৰা <p>সুযোগসমূহ :</p> <ul style="list-style-type: none"> ক) উপযুক্ত আৰু নিয়ন্ত্ৰিত ৰূপত দৰৱ আৰু কীটনাশক দ্ৰব্য ব্যৱহাৰ খ) নতুন আৰু আধুনিক প্ৰযুক্তিবিদ্যালয়ৰ সূচনা গ) সুগঠিত প্ৰশিক্ষণসূচী। গাঁওবাসী উত্তৰাধিকাৰী সূত্ৰে খেতিত দক্ষতা লাভ কৰা। <p>তেওঁলোক সকলোৱে দক্ষতা বৃদ্ধিৰ চেষ্টাত ব্ৰতী হয়।</p> <p>পৰামৰ্শ দিয়া কৰ্মসূচী হৈছে :</p> <ul style="list-style-type: none"> * ট্ৰেক্টৰ ব্যৱহাৰো উপযোগী প্ৰশিক্ষণ * কৃষি দক্ষতা বিকাশসূচী * কৃষিৰ দৰৱ, কীটনাশক ঔষধ, হাইব্ৰীড খেতি আদিৰ প্ৰশিক্ষণ
পশুধন	<p>পশুধন পালন-প্ৰজননৰ সুযোগ সম্পৰ্কে অধিক তথ্য তালিকা-১৩ত প্ৰদান কৰা হৈছে।</p> <p>প্ৰধান বাধাবোৰ হৈছে :</p> <ul style="list-style-type: none"> ক) শোচনীয় বিত্তীয় অৱস্থা আৰু কম যোগানৰ কাৰণে বজাৰৰ পৰা পশুখাদ্য ক্ৰয় কৰাৰ অক্ষমতা। খ) গছ-গছনিৰ পাত আৰু শস্যৰ অৱশিষ্টাংশ কেৱল ৩-৬ মাহৰ বাবেহে উপলব্ধ। গোটেই বছৰৰ বাবে সেউজ পশুখাদ্য পৰ্যাপ্ত নহয়।

	<p>গ) কোনো পশু চিকিৎসা কেন্দ্ৰ নাই। ঘ) যথোপযুক্তভাৱে পশুপালন সম্পৰ্কে জ্ঞানৰ অভাৱ। সুযোগসমূহ : ক) উচ্চ উপাৰ্জন পশুধন পালনৰ পৰা অনুমোদিত সূচী হ'ল ক) ছাগলী পালন খ) হাঁহ-কুকুৰা পালন</p>
কাঠ ভিন্ন বনজ উৎপাদন (এন টি এফ পি)	<p>এন টি এফ পি-ৰ সুযোগ সম্পৰ্কীয় তথ্য তথ্য-(II)ৰ তালিকা-১৪ত দিয়া হৈছে। প্ৰধান বাধাবোৰ হৈছে : ক) এন ডব্লিউ এফ পিৰ কম উপলব্ধতা খ) কাৰিকৰী জ্ঞানৰ অভাৱ গ) প্ৰক্ৰিয়াকৰণ ইউনিট নাই সুযোগসমূহ : ক) সাৰুৱা পতিত মাটিৰ পৰ্যাপ্ততা খ) সংগ্ৰহৰ জৰিয়তে জীৱিকাৰ সৃষ্টি পৰামৰ্শ দিয়া কৰ্মসূচীসমূহ : ক) খাদ্য উদ্ভিদ, পশুখাদ্য আদিৰ ৰোপণ খ) ভেষজ উদ্ভিদ আৰু সুগন্ধী উদ্ভিদ গ) বনৌষধি উদ্ভিদ</p>
বিশেষীকৃত দক্ষতা	<p>দক্ষতা উন্নয়ন আৰু ইয়াৰ সুযোগ সম্পৰ্কীয় তথ্য তথ্য-(II)ৰ তালিকা-১৫ত দিয়া হৈছে। প্ৰধান বাধাবোৰ হৈছে : ক) বিবিধ প্ৰকাৰ উৎপাদনৰ অভাৱ খ) উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ গুণগত মানৰ অভাৱ গ) টি কিউ এম কৌশলৰ অভাৱ সুযোগসমূহ : ক) ভাল যাতায়াত ব্যৱস্থাৰ সুবিধা দিয়া খ) দক্ষজনক প্ৰশিক্ষণ গ) চৰকাৰৰ পৰা অৰ্থনৈতিক সহায় পৰামৰ্শ দিয়া কৰ্মসূচীসমূহ : ক) আধুনিক যন্ত্ৰপাতি, সা-সঁজুলিৰ ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে প্ৰশিক্ষণ খ) গাঁওবাসীক আধুনিক প্ৰযুক্তি প্ৰদান গ) দক্ষতাৰ উন্নতকৰণ আৰু নতুন উৎপাদন সামগ্ৰীৰ বিকাশ আৰু বিবিধ প্ৰকাৰৰ উৎপাদন সম্পৰ্কে প্ৰশিক্ষণ ঘ) কেঁচামালৰ ভঁৰাল স্থাপন ঙ) প্ৰাতিষ্ঠানিক ক্ৰেতাৰ সৈতে উৎপাদিত সামগ্ৰী বৃহৎ পৰিমাণে ক্ৰয়ৰ ব্যৱস্থা প্ৰদান।</p>
ঋণৰ সুবিধা	<p>এই সন্দৰ্ভত তথ্য-(II)ৰ তালিকা-১৬ত আলোচনা কৰা হৈছে। প্ৰধান বাধাসমূহ আৰু ইয়াৰ কাৰণবোৰ : ক) বিত্তীয় অন্তৰ্ভুক্তি খ) অসংগঠিত ঋণদাতাসকলৰ প্ৰাধান্য সুযোগসমূহ : ক) আধুনিক বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন খ) পৰ্যাপ্ত সজাগতা</p>

	<p>পৰামৰ্শ দিয়া কৰ্মসূচীসমূহ :</p> <p>ক) নিকটৱৰ্তী এলেকাত আধুনিক বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন</p>
কৌশলগত হস্তক্ষেপ	<p>ওপৰত পৰামৰ্শ হিচাপে আগবঢ়োৱা কৰ্মসূচীসমূহৰ ভিত্তিত নিম্নোক্ত বিষয়সমূহক জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বাবে কৌশলগত হস্তক্ষেপ হিচাপে গণ্য কৰিব পাৰি :</p> <p>১) কৃষি আৰু উদ্যানশস্য : ট্ৰেক্টৰ চলোৱাৰ প্ৰশিক্ষণ, কৃষি দক্ষতা উন্নয়ন কৰ্মসূচী, কীটনাশক, পতংগনাশক, সংকৰ প্ৰজাতিৰ শস্যৰ খেতি সম্পৰ্কে প্ৰশিক্ষণ।</p> <p>২) পশুধন : গাহৰি পালন, হাঁহ-কুকুৰা পালন</p> <p>৩) এন ডব্লিউ এফ পি : খাদ্য উদ্ভিদ, ভেষজ উদ্ভিদ আদিৰ খেতি।</p> <p>৪) বিশেষ দক্ষতা : আধুনিক যন্ত্ৰপাতি আৰু সা-সঁজুলিৰ ব্যৱহাৰ সম্পৰ্কে প্ৰশিক্ষণ, গাঁওবাসীক আধুনিক প্ৰযুক্তি প্ৰদান, দক্ষতাৰ উন্নতকৰণ আৰু নতুন উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ উদ্ভাৱন আৰু বিবিধ প্ৰকাৰৰ সামগ্ৰী উৎপাদন সম্পৰ্কে প্ৰশিক্ষণ, কেঁচামালৰ ভৰাল স্থাপন, প্ৰতিষ্ঠানিক ক্ৰেতাৰ সৈতে বিপণন সংযোগ গঢ়ি তোলা।</p> <p>৫) ঋণৰ ব্যৱস্থা : নিকটৱৰ্তী এলেকাত আধুনিক বিত্তীয় প্ৰতিষ্ঠান স্থাপন।</p>

১১। জীৱিকা উন্নয়ন পৰিকল্পনা

উপাৰ্জন বৃদ্ধিৰ কাম-কাজ	<p>গাঁৱত পৰিকল্পনা কৰা উপাৰ্জন বৃদ্ধিৰ প্ৰধান কাম-কাজবোৰ হৈছে :</p> <p>কৃষিখণ্ড :</p> <p>১। হাঁহ-কুকুৰা আৰু গাহৰি পালন</p> <p>২। খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ</p> <p>৩। উদ্যান শস্য</p> <p>কৃষি বৰ্হিভূত খণ্ড :</p> <p>১। হস্ততাঁত / বয়ন</p> <p>২। গধুৰ মটৰগাড়ী চলোৱা</p> <p>৩। ইলেক্ট্ৰিচিয়ান</p> <p>৪। কাঠ মিস্ত্ৰীৰ কাম</p>
আত্মসহায়ক গোটৰ কাম-কাজ	<p>গাঁওখনৰ আত্মসহায়ক গোটবোৰে তলৰ কৰ্মসূচী সম্পৰ্কে পৰিকল্পনা কৰিব পাৰে :</p> <p>১। উদ্যমিতা বৃদ্ধিৰ বাবে সজাগতা সৃষ্টি</p> <p>২। যুটীয়া দায়বদ্ধতা গোট (জে এল জি) গঠন আৰু সংগঠিতকৰণ</p> <p>৩। সমূহীয়াভাৱে জীৱিকাৰ কাম-কাজত গাঁওবাসীক চামিলকৰণ</p> <p>উৎস : তথ্য-৪ৰ তালিকা ৩৩</p>
শিক্ষামূলক ভ্ৰমণ	<p>তলত উল্লেখ কৰা মতে শিক্ষামূলক ভ্ৰমণৰ পৰিকল্পনা কৰা হৈছে।</p> <p>১। তিনিজনীয়া এটা দলেৰে ত্ৰিপুরাত দহ দিনীয়া বাঁহখেতি পৰিদৰ্শন</p> <p>২। তিনিজনীয়া এটা দলেৰে বাৰ দিনৰ বাবে অন্ধ্ৰপ্ৰদেশ জে এফ এম চি অভিজ্ঞতা</p> <p>উৎস : তথ্য-৪ৰ তালিকা ৩৪ত</p>
কৰ্ম আঁচনিৰ সাৰাংশ	<p>পৰৱৰ্তী পৃষ্ঠাত দিয়া হৈছে।</p>
সম্পৃক্তকৰণ	<p>ভাৰত চৰকাৰৰ তলৰ আঁচনিসমূহৰ সৈতে পৰিকল্পনা কৰা কাৰ্যব্যৱস্থাৰ উদ্যোগসমূহক সম্পৃক্ত কৰিব পাৰি :</p>

ক)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ নিয়োগ নিশ্চিত আঁচনি— গ্ৰামীণ নিয়োগৰ বাবে
খ)	ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি বিকাশ যোজনা— কৃষি আৰু কৃষি-সংশ্লিষ্ট কাম-কাজৰ উন্নয়নৰ বাবে।
গ)	ৰাষ্ট্ৰীয় কৃষি সিঞ্চন যোজনা — জল বিভাজিকা উন্নয়নসহ জলসিঞ্চনৰ বাবে।
ঘ)	ৰাষ্ট্ৰীয় গ্ৰামীণ জীৱিকা মিছন।
ঙ)	দক্ষতা উন্নয়ন কৰ্মসূচী।
চ)	শিক্ষা, ৰেচম, পশুচিকিৎসা, জলসিঞ্চন, উদ্যোগ আৰু মীন বিভাগৰ পৰা সহায়।
ছ)	গ্ৰামোন্নয়ন আৰু জীৱিকাৰ বাবে উপযুক্ত বুলি বিবেচিত অন্যান্য আঁচনি। ওপৰত উল্লেখিত সম্পৃক্তকৰণে বৰ্তমান পৰিকল্পনাসমূহক সফল কৰি তোলাৰ লগতে এই পৰিকল্পনাৰ কৰ্মসূচী ৰূপায়ণৰ পৰৱৰ্তী কালছোৱাতো সহায় কৰিব।

১২। হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বন উন্নয়ন আঁচনি

হাতীখুলি পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাৰ অংশ হিচাপে গাঁও পৰ্যায়ত বিস্তৃত পি আৰ এ অনুশীলনৰ পিছত এই বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা প্ৰস্তুত কৰা হৈছে। জৈৱ বৈচিত্ৰ্য সংৰক্ষণ আৰু ইয়াৰ মূল্য, পৰিৱেশতান্ত্ৰিক কাৰ্যকলাপ আৰু জে এফ এম চিৰ ন্যস্ত কৰা বনাঞ্চলৰ উৎপাদনমূলক সম্ভাৱনীয়তাক স্থিতিশীলতা প্ৰদান কৰাৰ লগতে সম্প্ৰদায়ৰ জীৱিকাৰ প্ৰয়োজনসমূহ আৰু উপভোগ স্থিতিশীল পদ্ধতিৰে পূৰণ কৰাই হৈছে এই পৰিকল্পনাৰ উদ্দেশ্য।

১। জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলসমূহৰ বাবে এই ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত নিম্নোক্ত বিষয়সমূহ সম্পৰ্কে বিবেচনা কৰা হৈছে :

ক) বন বিভাগৰ দ্বাৰা জে এফ এম চিৰ ওপৰত ন্যস্ত কৰা বনাঞ্চল এলেকা; আৰু

খ) ৰোপিত এলেকা/ৰোপণৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত সম্প্ৰদায়ৰ ভূমি আৰু অধিসূচিত বনাঞ্চল এলেকাৰ বাহিৰৰ অন্যান্য ভূমি।
ওপৰত উল্লেখিত জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ দুয়োটা বিভাগৰ অৱস্থা সম্পৰ্কে তলত আলোচনা কৰা হ'ল :

১.১। বনাঞ্চল আৰু তাৰ অৱস্থা

জে এফ এম চিৰ অন্তৰ্গত বনাঞ্চলৰ সম্পূৰ্ণ বিৱৰণ প্ৰ'ফৰ্মা-১ (বন উন্নয়ন পৰিকল্পনা) অন্তৰ্গত তালিকা-৩.১ত দিয়া হৈছে। এইবোৰক ক্ষুদ্ৰ পৰিকল্পনাত পৰিশিষ্ট হিচাপে সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। অন্যান্য ৰোপিত এলেকা (বা ৰোপণৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত এলেকা) সম্পৰ্কে বিবেচনা কৰাৰ পিছত হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ অৱস্থাৰ সাৰসংক্ষেপ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা-১ : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ অৱস্থা

চিহ্নিতকৰণ	জে এফ এম চি বনাঞ্চলৰ আয়তন (হেক্টৰ)	গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিঃ মিঃ)	বনাঞ্চলৰ অৱস্থা (ভাল-বনৰ ৪০% আৰু ততোধিক ক্ৰাউন ঘনত্ব বাকী- 'ক্ষতিগ্ৰস্ত')	সম্প্ৰদায়ৰ দ্বাৰা ব্যৱহাৰৰ ব্যৱধানতা (২-৩ মাহ/৩-৬ মাহ/৬ -৯ মাহ/৯ মাহৰ বেছি)
(ক) ন্যস্ত বনাঞ্চল				
আৰ এফ / পি এফ, নামঃ বিট ঃ বৰলংফুৰ কুঠৰী	১৭৫ হেক্টৰ	১০	ভাল এলেকা ঃ ১৭৫ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা ঃ নাই	৩-৬ মিটাৰ
(খ) অন্যান্য ৰোপিত এলেকা				
মুঠ	১৭৫ হেক্টৰ		ভাল এলেকা ঃ ১৭৫ হেক্টৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকা ঃ নাই	

উৎস ঃ তথ্য-৩, তালিকা ৩.১ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ সৈতে আলোচনা

ইয়াৰ পৰা দেখা গ'ল যে হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ অধীনস্থ বনাঞ্চলৰ ভূমি ১১৫ হেক্টৰ। ইয়াৰে ১১৫ হেক্টৰ (৬২.৫%) 'ভাল' (ক্ৰাউন ঘনত্ব >৪০%) আৰু বাকী এলেকা 'ক্ষতিগ্ৰস্ত'।

১.২। বনাঞ্চলৰ মাটিৰ প্ৰকাৰ :

হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলসমূহৰ মাটি অধিক পৰিমাণে জৈৱ পদাৰ্থ থকা (এছ)। এই বনভূমিৰ মাটিৰ প্ৰকাৰৰ কিছু উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ২ : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ মাটিৰ প্ৰকাৰ

স্থিতি মাপ	ন্যস্ত বনাঞ্চলৰ অৱস্থা	বৃক্ষৰোপিত অন্যান্য এলেকাৰ অৱস্থা
উৰ্বৰতাৰ পৰ্যায়	২.৩ ৰ পৰা ২.৯৪ শতাংশলৈ জৈৱিক সহজলভ্য এন পি ২০৫ আৰু কে ২০ মাটিৰ গুণাগুণ তুলনামূলভাৱে কম	
ভূমি ক্ষয়ৰ অৱস্থা		
উপস্থিতি :		
(ক) পলস	১৫ শতাংশ	
(খ) বোকামাটি	২০ শতাংশ	
(গ) ন-উৰ্বৰ ভূমি	নিম্ন	
(ঘ) বালিচাহি	৬৫ শতাংশ	

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'খ। বনাঞ্চলৰ মাটিৰ প্ৰকাৰ' / বন বিভাগৰ বিষয়া আৰু স্থানীয় গাঁওবাসীৰ সৈতে হোৱা আলোচনা।
লংকাচি পূৰ্বাঞ্চল জে এফ এম চিৰ বাবে; বনাঞ্চলৰ মাটিৰ প্ৰকাৰৰ উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্যসমূহৰ সাৰাংশ তলত দিয়া হ'ল :

- ক) এণ্ডিচল (৩২.৩ শতাংশ)
- খ) ইনছেপ্টিচল (৪৯.৩ শতাংশ)
- গ) আলফিচল (১২.৩ শতাংশ)
- ঘ) ইউল্ট্ৰচল (৬.১ শতাংশ)

১.৩। বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহৰ নাম তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। মন কৰিবলগীয়া যে স্থানীয় বনাঞ্চলসমূহক উজনি অসম আৰু গ্ৰীষ্ম মণ্ডলীয় চিৰহৰিৎ বনাঞ্চল হিচাপে শ্ৰেণীভুক্ত কৰা হৈছে।

তালিকা- ৩ : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চলৰ বৰ্তমান উদ্ভিদসমূহ

প্ৰজাতি	স্থানীয় নাম	বৈজ্ঞানিক নাম
সহযোগী	গমাৰি	টেকটনা গ্ৰেনডিচলিন
জোপোহা	ঢেকীয়া	গ্লেণ্ডি আৰবৰিয়া
	ভোট-জলকীয়া	চীনা কেপচিকাম
ভেষজ	অৰ্জুন	টাৰ্মিনেলিয়া অৰ্জুন
	শিলিখা	টাৰ্মিনেলীয়া চেবুলা
	নীম	আজাদিৰাচটা ইণ্ডিকা

	আমলখি	ফিৰাছাছ এমল্লিকা
উৎপন্ন বস্তু		
	পাহাৰীয়া জাতি বাঁহ
	দালু বাঁহ
	আমলখি	ফিৰাছাছ এমল্লিকা
	হলখ
	হলং
	অৰ্জুন
	আগৰ -

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

২। বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অন্যান্য কাৰ্যসূচী

তলৰ উপশাখাসমূহত হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বনোন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অন্যান্য কাৰ্যসূচীসমূহ দিয়া হ'লঃ

২.১। জে এফ এম চিৰ অতীতৰ সুৰক্ষা ব্যৱস্থা

হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ অতীত লোৱা বন সুৰক্ষা ব্যৱস্থাসমূহ তলত আলোচনা কৰা হ'ল :

ক) জড়িত পৰিয়াল সংখ্যা : ৪৬

খ) জড়িত লোকৰ সংখ্যা : ৮০

গ) গৃহীত ব্যৱস্থাৰ সাৰাংশ : জে এফ এম চি গঠন কৰাৰ পূৰ্বে জে এফ এম চি-ৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা এই ধৰণৰ সুৰক্ষা ব্যৱস্থা গ্ৰহণ কৰাৰ কোনো তথ্য নাই।

ঘ) কোনো আনুষ্ঠানিক ব্যৱস্থা : শূন্য

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

২.২। বনজ উৎপাদনৰ ঘৰুৱা চাহিদা

স্থানীয় সম্প্ৰদায়ৰ ঘৰুৱা চাহিদাৰ বাবে বনজ উৎপাদনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীলতাৰ তথ্য তলৰ তালিকাত দাঙি ধৰা হ'ল।

তালিকা- ৪ (ক) : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ বনজ উৎপাদনৰ ঘৰুৱা চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	পৰিয়ালৰ গড় চাহিদা		বৰ্তমান কিভাৱে চাহিদা পূৰণ হৈছে	উৎস
	চাহিদাৰ সময় ব্যৱধান	আনুমানিক পৰিমাণ		
কাঠখৰি	নিয়মীয়া	দৈনিক ৬০-৭০ কিঃ গ্ৰাঃ	গছৰ ডাল আদি কাটি	বনাঞ্চল
ঘৰৰ বাবে কাঠ	বছৰত এবাৰ		২-৩ বছৰি	
কৃষি সঁজুলিৰ বাবে সৰু কাঠ	—	—	—	—
খুঁটা / বাঁহ	-	-	-	-
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	প্ৰতি মাহত	চাৰি কিলো		বনাঞ্চল
এন টি এফ পি	—	—	—	-
অন্যান্য	—	—	—	—

উৎস : তথ্য-৩, তালিকা : ৩.২ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা হাতীখুলি জে এফ এম চিত মুঠ ২৬৬ ঘৰ পৰিয়াল আছে। ওপৰৰ তালিকা আৰু এই পৰিয়ালৰ সংখ্যাৰ পৰা এইটো গম পোৱা যায় যে হাতীখুলি গাঁৱৰ বাবে বছৰি মুঠ বনজ উৎপাদনৰ চাহিদা নিজৰ ব্যৱহাৰৰ বাবে তলত দিয়া ধৰণৰ—

তালিকা- ৪ (খ) : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ সকলো পৰিয়ালৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ বাৰ্ষিক চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা বাৰ্ষিক কিঃগ্ৰাঃ (*)	মন্তব্য
কাঠখৰি	১,৬১,০০০ কিঃ গ্ৰামৰো অধিক	গোটেই বছৰি
ঘৰৰ বাবে কাঠ	২-৩টা	
খুঁটা / বাঁহ	-	-
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	৫৩০ কিলো	গোটেই বছৰৰজুৰি
এন টি এফ পি	—	—
অন্যান্য	—	—

উৎস : তালিকা : ৪ (ক) ওপৰত আৰু সম্প্ৰদায়ৰ নথিৰ পৰা সম্পূৰ্ণ পৰিয়ালৰ সদস্য :

(*) গড় হিচাপে থুলমূল কৈ পৰিয়ালৰ প্ৰয়োজনীয় পৰিমাণ তালিকা : ৪ (ক) ৰপৰা × পৰিয়ালসমূহ।

২.৩। গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বনজ উৎপাদন সামগ্ৰী সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

পৰিয়ালৰ ঘৰুৱা ব্যৱহাৰৰ উপৰি এই ধৰণৰ সামগ্ৰী সংগ্ৰহ কৰি স্থানীয় বজাৰত বিক্ৰীৰ জৰিয়তে গাঁওবাসী বনজ উৎপাদনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বনজ উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণনৰ তথ্য তলৰ তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল—

তালিকা- ৫ (ক) : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা বনজ উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন

বনজ উৎপাদনৰ নাম	বিপণনৰ বাবে সংগ্ৰহ			সংগ্ৰহৰ স্থান
	ঋতু / মাহ	সংগ্ৰহকাৰী পৰিয়ালৰ সংখ্যা	সংগৃহীত সামগ্ৰীৰ গড় পৰিমাণ (কিঃ গ্ৰাঃ)	
কাঠখৰি	-	-	-	-
ঘৰৰ বাবে কাঠ	—	—	—	—
সঁজুলিৰ বাবে সৰু কাঠ	—	—	—	—
বাঁহ	-	-	-	-
খুঁটা	—	—	—	—
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	—	—	—	—
এন টি এফ পি	-	-	-	-
অন্যান্য	—	—	—	—

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

ওপৰৰ তালিকাত উল্লিখিত তথ্যৰ লগত সম্পৰ্কিত কিছু প্ৰাসংগিক তথ্য তলৰ তালিকাত দিয়া হ'ল।

তালিকা- ৫ (খ) : বনজ উৎপাদন সংগ্ৰহ আৰু বিপণন— অতিৰিক্ত তথ্য হাতীখুলি জে এফ এম চি

বনজ উৎপাদনৰ নাম	উদ্ধৃত্ত বিপণন (কিঃ গ্ৰাঃ)	কেনেদৰে বিপণন কৰা হয়	বনজ উৎপাদন বিক্ৰীৰ মাধ্যমেৰে প্ৰতিটো পৰিয়ালৰ গড় আয়
কাঠখৰি	—	—	—
ঘৰৰ বাবে কাঠ	—	—	—
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	—	—	—
বাঁহ	—	—	—
লাখুঁটি	—	—	—
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	—	—	—
এন টি এফ পি	—	—	—
অন্যান্য—	—	—	—

২.৪। বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদা— ঘৰুৱা ব্যৱহাৰ আৰু বিপণনৰ বাবে

পূৰ্বে উল্লেখ কৰা উপ-শাখাৰ তথ্যৰ ভিত্তিত হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ সম্প্ৰদায়ৰ সদস্যসকলৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদাৰ সাৰাংশ তলত দিয়া হ'ল।

তালিকা- ৬ : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীৰ বনজ উৎপাদনৰ মুঠ চাহিদা

বনজ উৎপাদনৰ নাম	সম্প্ৰদায়ৰ চাহিদা (বাৰ্ষিক কিঃ গ্ৰাঃ) তাৰিকা-৪ (খ)ৰ পৰা	উদ্ধৃত্ত বিপণন কৰা হৈছে তালিকা-৫ (খ)ৰ পৰা	মুঠ চাহিদা (কিঃ গ্ৰাঃ)
কাঠখৰি	১৬১০০০ কেজি	-	১৬১০০০ কেজি
ঘৰৰ বাবে কাঠ	২-৩ টা	—	২-৩ টা
ব্যৱহাৰৰ বাবে সৰু কাঠ	—	—	—
বাঁহ	—	—	—
লাখুঁটি	—	—	—
বনাঞ্চলৰ পৰা পশুখাদ্য	—	—	—
এন টি এফ পি	৫৩০ কেজি	-	৫৩০ কেজি
অন্যান্য—	—	—	—

৩। বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়

৩.১। সুৰক্ষা সমস্যাসমূহ

হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ বিষয়সমূহ সংক্ষিপ্তভাৱে তলত দিয়া হ'ল—

তালিকা- ৭ : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়সমূহ

সমস্যাৰ ধৰণ	প্ৰাসংগিক (হয়/নহয়)	গুৰুত্ব (হয়/নহয়)
চৰণীয়া পথাৰ-স্থানীয় পশু	হয়	হয়
চৰণীয়া পথাৰ- অন্যান্য এলেকাৰ পশু	হয়	হয়
বেআইনিভাৱে কাঠকটা	হয়	হয়
কাঠ চোৰাং চালান	নহয়	নহয়
দুৰ্ঘটনাবশতঃ অগ্নিকাণ্ড	হয়	হয়
বনভূমি বেদখল	নহয়	নহয়
অন্যান্য (বন্যপ্ৰাণী চোৰাং চিকাৰ)	নহয়	নহয়

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা

সেয়েহে, উপৰোক্ত জে এফ এম চিত বন সুৰক্ষা সংক্ৰান্তীয় বিষয়ত সন্মুখীন হোৱা বৈশিষ্ট্যসমূহ হ'ল—

- ক) স্থানীয় পশু চাৰণ
- খ) বেআইনীভাৱে বন ধ্বংস
- গ) অন্য অঞ্চলৰ জীৱ-জন্তু
- ঘ) চোৰাং চিকাৰী

৪। বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ বিষয়সমূহ

তলত উল্লেখ কৰা উপ-বিভাগত হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ প্ৰধান বিষয়সমূহ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। এইবোৰ হৈছে যেনে— সুৰক্ষাৰ পৰিকল্পনা, বনাঞ্চল উন্নয়ন (নিৰাময়), নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন, বক্ষণাবেক্ষণ আৰু বিবিধ প্ৰকাৰৰ কাম-কাজ।

৪.১। সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা পৰিকল্পনাৰ বিষয়সমূহ তলত দিয়াৰ দৰে— হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বন সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় বিষয়সমূহ পূৰ্বে আলোচিত উপ-শাখা ৩.১ৰ পৰা আলোচনা কৰা হৈছে।

তালিকা- ৮ : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ সুৰক্ষা পৰিকল্পনা

সুৰক্ষা কৰ্ম (প্ৰযোজ্য হিচাপে প্ৰফ'ৰ্মা-৩ৰ তালিকা ৩.৭ৰ পৰা পূৰণ কৰা হ'ব	বনাঞ্চল এলেকাৰ অৱস্থিতি	ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ সংখ্যাগত মান নিৰ্ণয় (দৈৰ্ঘ্য, আয়তন, আকাৰ ইত্যাদি)	সময়-কাল	অগ্ৰাধিকাৰ (উচ্চ/মধ্যম/নিম্ন)
সামাজিক বেৰ	হাতীখুলি বনাঞ্চল	১৫০ হেক্টৰ		উচ্চ

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩ তালিকা-৩.৭ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা এইদৰে দেখা গ'ল, হাতীখুলি জে এফ এম চি নিম্নোক্ত গুৰুত্বপূৰ্ণ সুৰক্ষা ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ পৰিকল্পনা (উচ্চ/মধ্যম অগ্ৰাধিকাৰসহ) গ্ৰহণ কৰা হৈছে :

- ক) সামাজিক বেৰ নিৰ্মাণ
- খ) দুৰ্ঘটনাবশতঃ অগ্নিকাণ্ড ৰোধ

৪.২। প্ৰস্তাৱিত কাম-কাজৰ প্ৰকাৰ

হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ বনাঞ্চলৰ ক্ষতিগ্ৰস্ত এলেকাসমূহৰ নিৰাময়ৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত কাম-কাজৰ প্ৰকাৰ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ৯ : হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ প্ৰস্তাৱিত কাম-কাজৰ প্ৰকাৰ

নিৰাময় ব্যৱস্থা	প্ৰয়োজনীয় (হয়/নহয়)	জে এফ এম চি-ৰ দায়িত্ব (হয়/নহয়)	মাহ/বছৰ যেতিয়া কৰিব পাৰি	নিৰাময় ব্যৱস্থাৰ বাবে প্ৰস্তাৱিত বৰ্ধিত এলেকা (হেক্টৰ)
ক্ষতিগ্ৰস্ত বনাঞ্চলৰ পুনৰুদ্ধাৰ	নহয়	নহয়	-	-
কটা গছৰ গুৰিৰ সুৰক্ষা	হয়	হয়	যিকোনো সময়ত	-
জল বিভাজিকা নিৰাময়	হয়	হয়	যিকোনো সময়ত	-
জনাধাৰ	হয়	হয়	যিকোনো সময়ত	-
ঘাঁহ আৰু তৃণভূমিৰ কাম	হয়	হয়	যিকোনো সময়ত	-
বাঁহ ৰোপণ	নহয়	হয়	জুন-আগষ্ট	-
বীজ সিঁচা	হয়	হয়	জুন-জুলাই	-

শিপা আৰু অংকুৰ কটা আৰু ৰোপণ	হয়	হয়	জুন-জুলাই	
কলম আৰু নিৰাময়	নহয়	নহয়	-	-
প্ৰাচীৰ বা কাইটীয়া তাঁৰৰ বেৰ	হয়	হয়	ছেপ্টেম্বৰ-নৱেম্বৰ ফেব্ৰুৱাৰী	-
সামাজিক বেৰ	হয়	হয়	যিকোনো	-
অন্যান্য কাম-কাজ	নহয়	নহয়	-	-

উৎস : প্ৰফ'মা-৩ তালিকা-৩.৯ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা এইদৰে তলত নিৰাময় ব্যৱস্থাসমূহ হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ বাবে প্ৰস্তাৱ দিয়া হৈছে।

- ক) বীজ সিঁচা
খ) শিপা আৰু অংকুৰ কটা আৰু ৰোপণ

৪.৩। বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনা— অগ্ৰিম কাম-কাজ আৰু বন সৃষ্টি

ওপৰত উল্লেখ কৰা বিষয়সমূহৰ সৈতে সংশ্লিষ্ট বিষয়বিলাক তলত দিয়া তালিকাত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ১০ : হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ বনাঞ্চল উন্নয়ন পৰিকল্পনা

নিৰাময় ব্যৱস্থা	ৰোপণৰ বাবে হেক্টৰৰ হিচাপত নিৰ্দ্ধাৰিত এলেকা	ব্লক ৰোপণৰ বাবে অগ্ৰাধিকাৰ	প্ৰজাতি	স্থান ব্যৱধান (মিঃ × মিঃ)
প্ৰাকৃতিকভাৱে পুনৰ সৃজনত সহায়তা (ৰোপণৰ স্থান ব্যৱধানসহ) আবদ্ধ ৰোপণ	- বাবে	- এ এন আৰ-ৰ	- আজাৰ আদি	-
ব্লক ৰোপণ	-	-	-	-
নিম, আলমখি ৰোপণ (ভেষজ উদ্ভিদ)	-	-	-	-
সমৃদ্ধকৰণ ৰোপণ	-	—	—	—
পোনপটীয়া ৰোপণ	১৫০ হেক্টৰ (এনএআৰ এলআইএল)ৰ অন্তৰ্গত ৯০ হেঃ আৰু ২৫ হেক্টৰ এপিএফবিচিৰ অন্তৰ্গত		(এপিএফবিচিৰ অন্তৰ্গত) খৰি নিম, শিলিখা, বগীপমা চিধা, লিচু (এনএআৰ এলআইএল)ৰ অন্তৰ্গত	
অন্যান্য	—	—	—	—
মুঠ এলেকা (হে)	১৫০ হেক্টৰ	-	এপিএফবিচিৰ অন্তৰ্গত ইফ্ৰনৰূপত খৰি-নিম, শিলিখা, লিচু (এনএআৰএম আইএল)ৰ অন্তৰ্গত	

উৎস : উৎস : প্ৰফ'মা-৩ তালিকা-৩.৮ বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৪.৪। বনাঞ্চল উন্নয়ন — কৰ্ম আঁচনি

শাল বৰ্হিভূত সহযোগী প্ৰজাতিসহ বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ বৃক্ষৰ ব্লক ৰোপণৰ কৰ্ম আঁচনি

ৰোপণৰ নাম	:	শাল বৰ্হিভূত সহযোগী প্ৰজাতিসহ বিভিন্ন প্ৰজাতিৰ বৃক্ষৰ ব্লক ৰোপণ
ৰোপণৰ সময়সীমা	:	২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ (১০ বছৰ)
ৰোপণৰ এলেকা	:	
স্থান ব্যৱধান	:	
বৃদ্ধি কৰিবলগীয়া উদ্ভিদৰ সংখ্যা	:	
ব্লকৰ সংখ্যা	:	
প্ৰজাতি	:	
হাৰ	:	

বিত্তীয় বৰ্ষ	কাম-কাজ	পৰিমাণ
২০১৬-১৭	পুনৰুজ্জীৱিতকৰণৰ কাৰণে উপযুক্ত স্থান চিহ্নিতকৰণ-স্বাভাৱিকভাৱে বীজ পৰাৰ সম্ভাৱনা পৰীক্ষা-প্ৰাকৃতিক জৈৱিক হস্তক্ষেপ আৰু তীব্ৰতাৰ নিৰ্ণয়- ১০০ হেক্টৰৰ কম নহয়, ডিচেম্বৰ মাহত ভূমিৰ সীমা চিহ্নিতকৰণ, চাৰিটা ব্লকত ভূমি বিভাজন, ভূমি উন্নয়ন, মাটিৰ কাম হেক্টৰ প্ৰতি ১,০০০ টকাত	—
২০১৭-১৮*	ব্লক ৰোপণ ৩ × ৩ মিঃ, ১১১১ পুলি/ হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ	—
২০১৮-১৯*	ব্লক ৰোপণ ৩ × ৩ মিঃ, ১১১১ পুলি/ হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ প্ৰথম অপতৃণ ছাফাই; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০১৯-২০*	ব্লক ৰোপণ ৩ × ৩ মিঃ, ১১১১ পুলি/ হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ দ্বিতীয় অপতৃণ ছাফাই; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২০-২১*	ব্লক ৰোপণ ৩ × ৩ মিঃ, ১১১১ পুলি/ হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ তৃতীয় অপতৃণ ছাফাই	—
২০২১-২২*	চতুৰ্থ অপতৃণ ছাফাই; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২২-২৩*	পঞ্চম অপতৃণ ছাফাই; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২৩-২৪*	ষষ্ঠ অপতৃণ ছাফাই; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২৪-২৫*	সপ্তম অপতৃণ ছাফাই	—
২০২৫-২৬*	অষ্টম অপতৃণ ছাফাই	—
মুঠ আৱশ্যকীয় বাজেট		

* ৰোপণৰ পৰৱৰ্তী কালত পাঁচ বছৰৰ মূৰে মূৰে ঘাঁহ-বন আঁতৰোৱাৰ কাম।

মিশ্ৰ বৃক্ষৰোপণ-সহযোগী গছ পুলিৰ লগত চেণ্ডন, খৰিৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা গছ আৰু বাঁহৰ ব্লক ৰোপণৰ কৰ্ম আঁচনি

ৰোপণৰ নাম	:	মিশ্ৰ গছ পুলিৰ লগত চেণ্ডন, খৰিৰ বাবে ব্যৱহাৰ কৰা গছ আৰু বাঁহৰ ব্লক ৰোপণ
ৰোপণৰ সময়সীমা	:	২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ (১০ বছৰ)
ৰোপণৰ এলেকা	:	
স্থান ব্যৱধান	:	
বৃদ্ধি কৰিবলগীয়া উদ্ভিদৰ সংখ্যা	:	
ব্লকৰ সংখ্যা	:	
প্ৰজাতি	:	

বন সৃষ্টিৰ বাবে কৰ্ম আঁচনি		
বিত্তীয় বৰ্ষ	কাম-কাজ	পৰিমাণ
২০১৬-১৭	পুনৰ্জীৱিতকৰণৰ কাৰণে উপযুক্ত স্থান চিহ্নিতকৰণ-স্বাভাৱিকভাৱে বীজ পৰাৰ সম্ভাৱনা পৰীক্ষা-প্ৰাকৃতিক জৈৱিক হস্তক্ষেপ আৰু তীব্ৰতাৰ নিৰ্ণয়- ৫০ হেক্টৰৰ কম নহয়, ডিচেম্বৰ মাহত ভূমিৰ সীমা চিহ্নিতকৰণ, চাৰিটা ব্লকত ভূমি বিভাজন, ভূমি উন্নয়ন, মাটিৰ কাম হেক্টৰ প্ৰতি ১,০০০ টকাত, তিনিটা কাঁইটীয়া তাঁৰৰ বেৰ, ২৮০০ আৰএম, প্ৰতি আৰ এমত ৫৬.৩৬ টকা।	—
২০১৭-১৮*	ব্লক ৰোপণ ২ × ২ মিঃ, ২৫০০ পুলি/হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ	—
২০১৮-১৯*	ব্লক ৰোপণ ২ × ২ মিঃ, ২৫০০ পুলি/হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ প্ৰথম অপতৃণ ছাফাই; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০১৯-২০*	ব্লক ৰোপণ ২ × ২ মিঃ, ২৫০০ পুলি/হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ দ্বিতীয় অপতৃণ ছাফাই; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২০-২১*	ব্লক ৰোপণ ২ × ২ মিঃ, ২৫০০ পুলি/হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ তৃতীয় অপতৃণ ছাফাই আৰু কলম দিয়া	—
২০২১-২২*	চতুৰ্থ অপতৃণ ছাফাই আৰু কলম দিয়া; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২২-২৩*	পঞ্চম অপতৃণ ছাফাই আৰু কলম দিয়া; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২৩-২৪*	ষষ্ঠ অপতৃণ ছাফাই আৰু কলম দিয়া।	—
২০২৪-২৫*	সপ্তম অপতৃণ ছাফাই	—
২০২৫-২৬*	অষ্টম অপতৃণ ছাফাই	—
	মুঠ আৱশ্যকীয় বাজেট	

* ৰোপণৰ পৰৱৰ্তী কালত পাঁচ বছৰৰ মূৰে মূৰে ঘাঁহ-বন আঁতৰোৱাৰ কাম।

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১০'/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

কাঠভিন্ন বনজ উৎপাদনৰ বাবে ব্লক ৰোপণৰ কৰ্ম আঁচনি

ৰোপণৰ নাম	:	কাঠভিন্ন বনজ উৎপাদনৰ বাবে ৰোপণ
ৰোপণৰ সময়সীমা	:	২০১৬-১৭ৰ পৰা ২০২৫-২৬ (১০ বছৰ)
ৰোপণৰ এলেকা	:	
স্থান ব্যৱধান	:	
বৃদ্ধি কৰিবলগীয়া উদ্ভিদৰ সংখ্যা	:	
ব্লকৰ সংখ্যা	:	
প্ৰজাতি	:	

বিত্তীয় বৰ্ষ	কাম-কাজ	পৰিমাণ
২০১৬-১৭	পুনৰ্জীৱিতকৰণৰ কাৰণে উপযুক্ত স্থান চিহ্নিতকৰণ-স্বাভাৱিকভাৱে বীজ পৰাৰ সম্ভাৱনা পৰীক্ষা-প্ৰাকৃতিক জৈৱিক হস্তক্ষেপ আৰু তীব্ৰতাৰ নিৰ্ণয়- ৫০ হেক্টৰৰ কম নহয়, ডিচেম্বৰ মাহত ভূমিৰ সীমা চিহ্নিতকৰণ, চাৰিটা ব্লকত ভূমি বিভাজন, ভূমি উন্নয়ন, মাটিৰ কাম হেক্টৰ প্ৰতি ১,০০০ টকাত, তিনিটা কাঁইটীয়া তাঁৰৰ বেৰ, ২৮০০ আৰএম, প্ৰতি আৰ এমত ৫৬.৩৬ টকা।	—
২০১৭-১৮*	ব্লক ৰোপণ ২ × ২ মিঃ, ২৫০০ পুলি/ হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ	—
২০১৮-১৯*	ব্লক ৰোপণ ২ × ২ মিঃ, ২৫০০ পুলি/ হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ	—
	প্ৰথম অপতৃণ ছাফাই; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০১৯-২০*	ব্লক ৰোপণ ২ × ২ মিঃ, ২৫০০ পুলি/ হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ	—
	দ্বিতীয় অপতৃণ ছাফাই; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২০-২১*	ব্লক ৰোপণ ২ × ২ মিঃ, ২৫০০ পুলি/ হেক্টৰ-এপ্ৰিল-জুনৰ ঋতুত; এলেকাৰ জি পি এছ চিহ্নিতকৰণ	—
	তৃতীয় অপতৃণ ছাফাই আৰু কলম দিয়া	—
২০২১-২২*	চতুৰ্থ অপতৃণ ছাফাই আৰু কলম দিয়া; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২২-২৩*	পঞ্চম অপতৃণ ছাফাই আৰু কলম দিয়া; মৰা গছ পুলিবোৰ/পূৰ্বৱৰ্তী বছৰত ৰোপণ কৰা অৰ্ধমৃত পুলিবোৰ অপসাৰণ।	—
২০২৩-২৪*	ষষ্ঠ অপতৃণ ছাফাই আৰু কলম দিয়া।	—
২০২৪-২৫*	সপ্তম অপতৃণ ছাফাই	—
২০২৫-২৬*	অষ্টম অপতৃণ ছাফাই	—
	মুঠ আৱশ্যকীয় বাজেট	

৪.৫। নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা

হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ নাৰ্ছাৰী উন্নয়ন পৰিকল্পনা নিম্নোক্ত ধৰণৰ নাৰ্ছাৰীবোৰৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল :

ক) জে এফ এম চি নাৰ্ছাৰী (বিভাগীয় নাৰ্ছাৰীসহ)

বিতং বিৱৰণ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল।

তালিকা- ১১ (ক) : হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ জে এফ এম চি নাৰ্ছাৰী

নাৰ্ছাৰীৰ অৱস্থিতি	প্ৰজাতি	উন্নয়নৰ বছৰ	পুলিৰ সংখ্যা	মন্তব্য

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১১'/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৪.৬। বক্ষণাবেক্ষণ পৰিকল্পনা-১০ বছৰ

হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ ৰোপিত গছপুলিৰ বক্ষণাবেক্ষণ পৰিকল্পনা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল। ইয়াত ১০ বছৰ সময়সীমা ধাৰ্য কৰা হৈছে।

ক) বৃক্ষৰ প্ৰজাতি শাল ভিন্ন আন প্ৰজাতিৰ বৃক্ষ, চেগুণ

তালিকা- ১২ (ক) : হাতীখুলি জে এফ এম চি-ত ৰোপণ কৰা চেগুণ গছৰ পুলিৰ বক্ষণাবেক্ষণ পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়
-	-
-	-

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

খ) বাঁহ

তালিকা- ১২ (খ) : হাতীখুলি জে এফ এম চি-ত বাঁহৰ বক্ষণাবেক্ষণ পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

গ) কাঠখৰিৰ বৃক্ষৰোপণ

তালিকা- ১২ (গ) : হাতীখুলি জে এফ এম চি-ত কাঠখৰিৰ গছপুলিৰ বক্ষণাবেক্ষণ পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

ঘ) এন টি এফ পি / ভেষজ উদ্ভিদ

তালিকা- ১২ (ঘ) : হাতীখুলি জে এফ এম চি-ত এন টি এফ পি / ভেষজ উদ্ভিদৰ বক্ষণাবেক্ষণ পৰিকল্পনা

বছৰ	নিৰাময়

উৎস : বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৪.৭। বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ কাম-কাজৰ পৰিকল্পনা

হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ বিভিন্ন ধৰণৰ কাম-কাজৰ পৰিকল্পনা তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

তালিকা- ১৩ : হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ বিভিন্ন ধৰণৰ কাম-কাজ

কাম-কাজ	প্ৰয়োজনীয় (হয়/নহয়)	দায়িত্ব	মাহ/বছৰ	এলেকা (হেক্টৰ)
এই ধৰণৰ কোনো পৰিকল্পনা নাই				

উৎস : প্ৰফ'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১৩'/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

৫। প্রত্যাশিত সুফল

এই উপ-বিভাগত হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা সুৰক্ষিত বনাঞ্চলৰ পৰা প্রত্যাশিত সুফলসমূহ আৰু সেইবোৰ বিতৰণৰ বিৱৰণ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

৫.১। কাঠ আৰু ঘাঁহৰ পৰা প্রত্যাশিত সুফল

হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ উল্লিখিত বিষয় নিম্নোক্ত তালিকাত সন্নিৱিষ্ট কৰা হৈছে। এই বন উন্নয়ন পৰিকল্পনাৰ অধীনস্থ সদস্যসকলৰ দ্বাৰা বনাঞ্চল সুৰক্ষাৰ জৰিয়তে সুফলবোৰ প্রত্যাশা কৰা হৈছে।

সামগ্ৰী	মাহ	বছৰ	পৰিমাণ

উৎস : প্রফ'ৰ্মা-৩, 'তালিকা-৩.১৪'/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

দ্রষ্টব্য : জিলা বন বিষয়াই নিশ্চিত কৰিছে যে ইয়াত উদ্ভিদ ৰোপণৰ বাবে মাটি সহজ লভ্য নহয় (প্রতিলিপি গাঁথি দিয়া হৈছে)

To,

The Range Forest Officer,
Luning Range, Luning

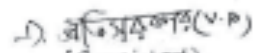
Sub: Unavailability of area for execution
of plantation under Halikhuli JFMC
area.

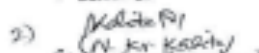
Sir,

I have the honour to inform you that
no area is available for execution of
plantation under Halikhuli JFMC. Since, the
vacant 25 Hac. have already been covered
by fuelwood plantation under APFC
scheme during 2015-16.

This is for favour of your kind
information & necessary action.

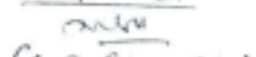
Yours faithfully,

1)
(President)
Halikhuli J.F.M.C.
Luning, Assam

2)
(Member Secretary)
Halikhuli J.F.M.C.
Luning, Assam

Forwarded,

Forest Range Officer
Luning Range, Luning

Confirmed,

(S. Rahman AFS)
ATO, NE-Dim
Hojai.

৫.২। বিতৰণ পদ্ধতি

হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ সদস্যসকলৰ বাবে সুফলসমূহৰ বিতৰণ পদ্ধতি তলত উল্লেখ কৰা হ'ল—

তালিকা- ১৫ : হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ বাবে বিতৰণ পদ্ধতি

পদ্ধতি	সামগ্ৰী
সমভাৱে বিতৰণ কৰিব লাগিব	এন টি এফ পি
সদস্যসকলৰ জৰিয়তে মুকলিভাৱে সংগ্ৰহ কৰা হ'ব	কাঠখৰি
অন্যান্য পদ্ধতি	এন টি এফ পিৰ প্ৰক্ৰিয়াকৰণ

কে ভি বনাঞ্চলিক বিষয়াসকলে জনোৱা মতে বিতৰণ প্ৰক্ৰিয়া এতিয়াও আনুষ্ঠানিকভাৱে আৰম্ভ কৰা হোৱা নাই আৰু যিসকল ব্যক্তি ৰোপণ কাৰ্যত জড়িত তেওঁলোকে কেৱল কিছু অৱশিষ্টাংশ সংগ্ৰহ কৰিছে।

উৎস : প্ৰফ'মা-৩, 'তালিকা-৩.১৫'/বন বিভাগৰ কৰ্মচাৰী আৰু জে এফ এম চিৰ সদস্যৰ সৈতে আলোচনা।

পৰিশিষ্ট তালিকা

পৰিশিষ্ট নং	শিৰোনাম	পৃষ্ঠা নং
১	কেনেকৈ গৈ পাব পাৰি	৩২
২	মানচিত্ৰ গাঁৱৰ মানচিত্ৰ গাঁৱৰ সামাজিক মানচিত্ৰ গাঁৱৰ সম্পদৰ মানচিত্ৰ	৩৪ ৩৫ ৩৬
৩	গাঁৱৰ মানচিত্ৰ ব্যৱহাৰৰ ভূমি (জি আই এছ)	৩৭
৪	পি আৰ এ অনুশীলন সামাজিক মানচিত্ৰায়ন সম্পদৰ স্থানাংক সময়কালীন সমীক্ষা জীৱিকাৰ ঋতু ভেন ডায়েগ্ৰাম চাপাট্টি ডায়েগ্ৰাম অগ্রাধিকাৰ স্থানাংক আৰু ই পি এ	৩৮ ৩৯ ৪২ ৪৩ ৪৪ ৪৭ ৪৮ ৪৯
৫	আলোকচিত্ৰ	৫১
৬	জে এফ এম চি-ৰ সদস্যসকলৰ তালিকা	৫৩
৭	পূৰণ কৰা তালিকা (প্ৰফ'ৰ্মা ১ৰ পৰা প্ৰফ'ৰ্মা ৪) তালিকাৰ সংখ্যা- ১-১৬	৫৫

পৰিশিষ্ট ১

কেনেকৈ গৈ পাব পাৰি :

গুৱাহাটীৰ পৰা লামডিঙৰ দূৰত্ব, অৱস্থিতি, পথৰ মানচিত্ৰ আৰু নিৰ্দেশ

ভাৰতৰ ৯৩.১৭ দ্ৰাঘিমাংশ আৰু ২৫.৭৫ অক্ষাংশত গুৱাহাটী অৱস্থিত। আনহাতে ভাৰতৰ ৯১.৭৫ দ্ৰাঘিমাংশ আৰু ২৬.১৯ অক্ষাংশত লংকা অৱস্থিত।

গুৱাহাটী আৰু লামডিং মাজৰ দূৰত্ব

গুৱাহাটী আৰু লামডিং মাজৰ পোনপটীয়া দূৰত্ব ১৫০ কিঃ মিঃ (কিলোমিটাৰ) আৰু ১৮৮.৯৩ মিটাৰ। মাইলৰ হিচাপত গুৱাহাটী আৰু লামডিং মাজৰ দূৰত্ব ৯৩.৩ মাইল। এয়া হৈছে পোনপটীয়া সৰলৰৈখিক দূৰত্ব। এইটো পোনপটীয়া পথৰ কাৰণে গুৱাহাটী আৰু লামডিঙৰ যাত্ৰাৰ সময়ত সলনিও হ'ব পাৰে যদি বাছ বা ৰে'ল বা নিজববীয়াকৈ গাড়ী লৈ যায়।

গুৱাহাটীৰ পৰা লামডিঙৰ ভ্ৰমণৰ সময়

গুৱাহাটীৰ অৱস্থান লামডিং পৰা প্ৰায় ১৫০ কিলোমিটাৰ দূৰত। গতিকে একেৰাহে প্ৰতি ঘণ্টাত ৫০ কিলোমিটাৰ গতিৰে ভ্ৰমণ কৰিলে ৩ ঘণ্টাত লংকা পাবগৈ পাৰি। কিন্তু বাছৰ গতি, ৰে'লগাড়ীৰ গতি অথবা নিজে ব্যৱহাৰ কৰা যান-বাহনেৰে যাত্ৰা কৰাৰ ওপৰতে ভ্ৰমণ সময় পৃথক পৃথক হ'ব পাৰে।

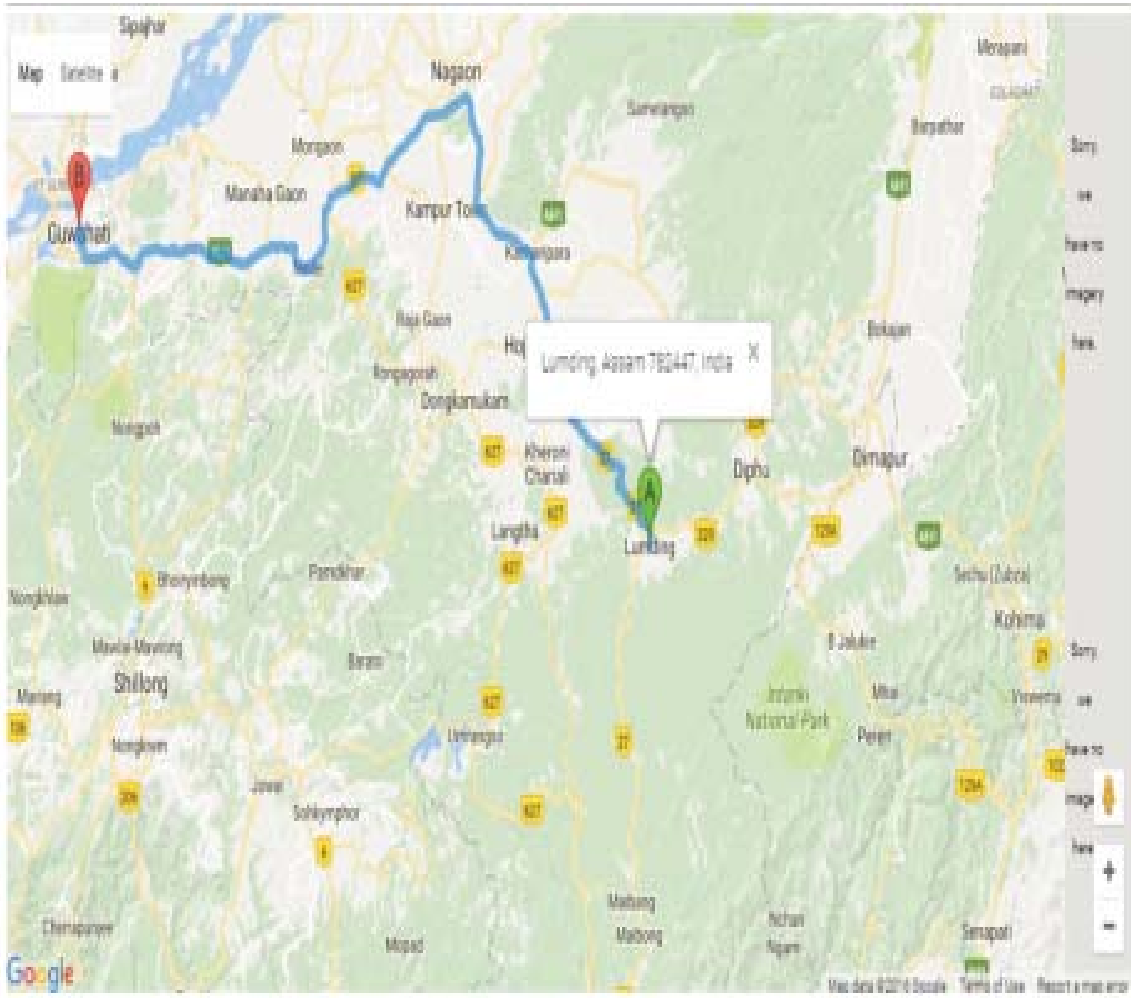
গুৱাহাটীৰ পৰা লামডিং বাছ

গুৱাহাটীৰ পৰা বাছেৰে লংকালৈ বাছেৰে প্ৰতি ঘণ্টাত গড় ৬০ কিলোমিটাৰ গতিৰে গ'লে সময় লাগে প্ৰায় ২.০৫ ঘণ্টা। বিভিন্ন পথেৰে যাত্ৰা অথবা পথৰ অৱস্থাৰ কাৰণে গুৱাহাটীৰ পৰা বাছেৰে লামডিং যাওঁতে আনুমানিক সময় ওপৰত উল্লেখ কৰা সময়ৰ তুলনাত অধিক লাগিব পাৰে। এই ভ্ৰমণ সময় হিচাপ কৰা হৈছে সৰলৰৈখিক দূৰত্বৰ হিচাপত।

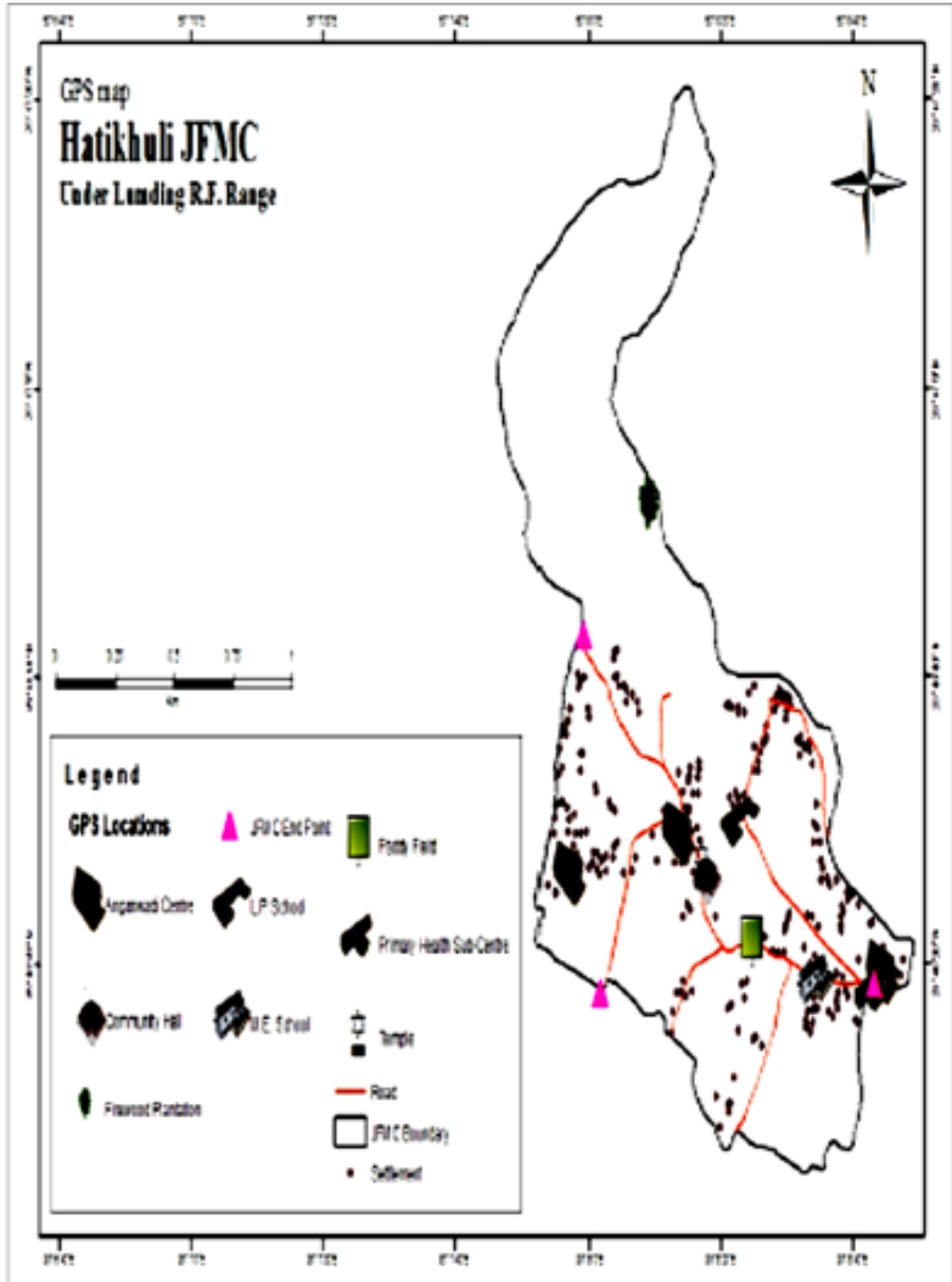
গুৱাহাটীৰ পৰা লামডিং বাছ ভাড়া প্ৰায় ১২০ টকা হ'ব পাৰে।

গুৱাহাটীৰ পৰা লামডিং পথৰ মানচিত্ৰ

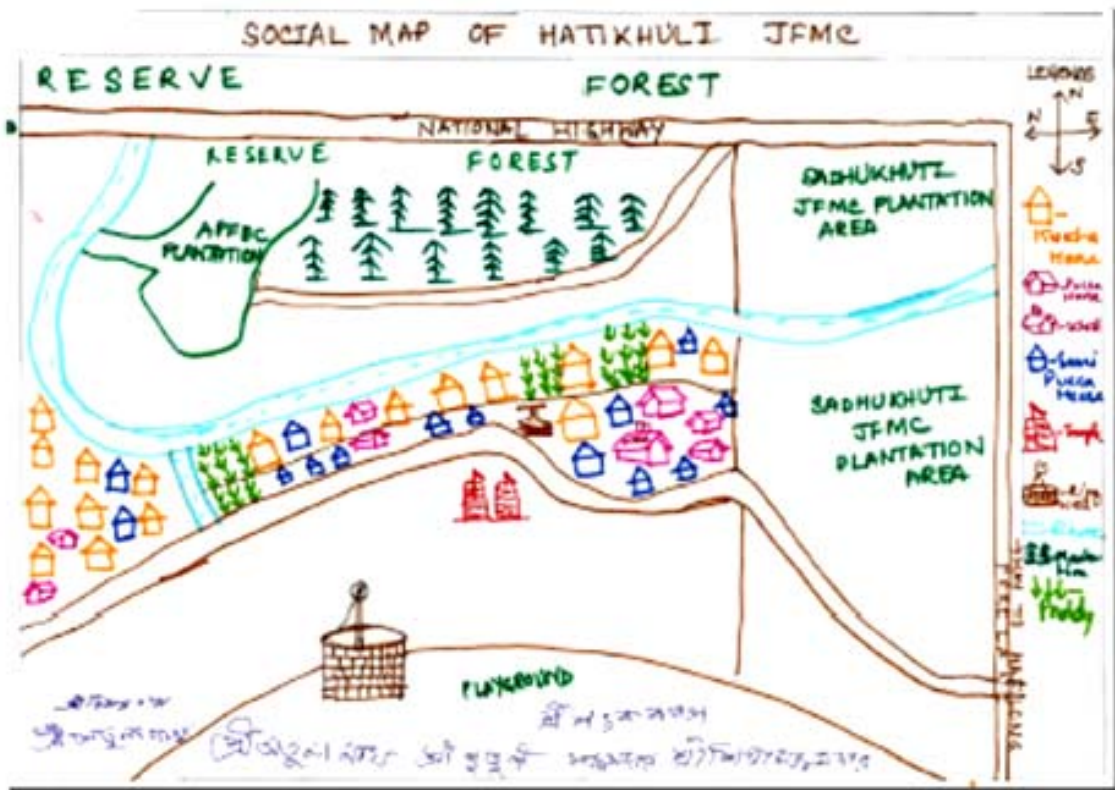
গুৱাহাটী প্ৰায় লামডিং পশ্চিম দিশে অৱস্থিত। গুৱাহাটীৰ পৰা পশ্চিম গতিমুখ কেৱল আনুমানিক। ইয়াত দিয়া গুগল মানচিত্ৰত লামডিংলৈকে নীলা ৰঙৰ ৰেখাৰে পথ সংযোগ দেখুওৱা হৈছে। লামডিং অভিমুখী ভ্ৰমণ মানচিত্ৰৰ পথৰ হোটেল, পৰ্যটনস্থলী, বনভূজৰ ঠাই, পেট্ৰ'ল পাম্প আৰু বিভিন্ন ধৰ্মীয় স্থান দেকা পাব। কিন্তু ভ্ৰমণকাৰীয়ে আকাংক্ষা কৰা ধৰণে গুগল মানচিত্ৰ সকলো ঠাই দেখাৰ বাবে উপযোগী নহয়। বৰং ইয়াত দিয়া আমাৰ মানচিত্ৰত স্থানীয় দৰ্শনীয় স্থান আৰু পথৰ মানচিত্ৰবোৰ বিতংভাৱে দেখুওৱা হৈছে।

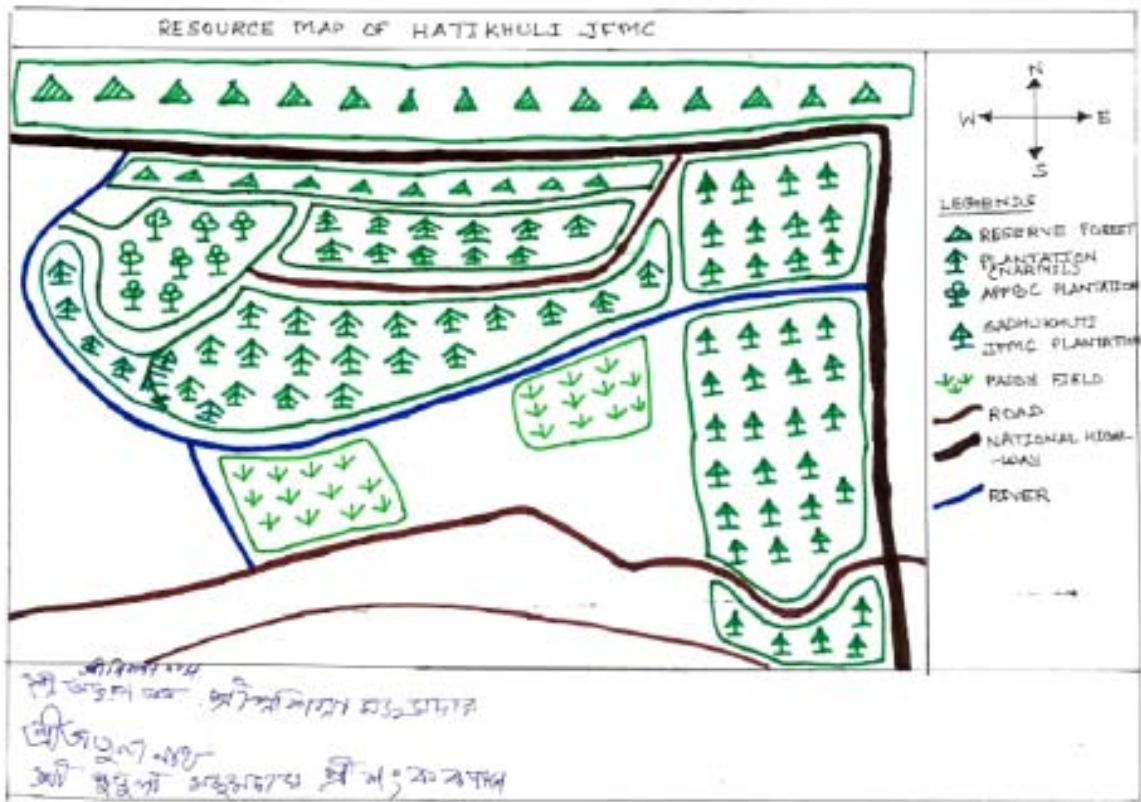
১। গাঁৱৰ চিত্ৰ

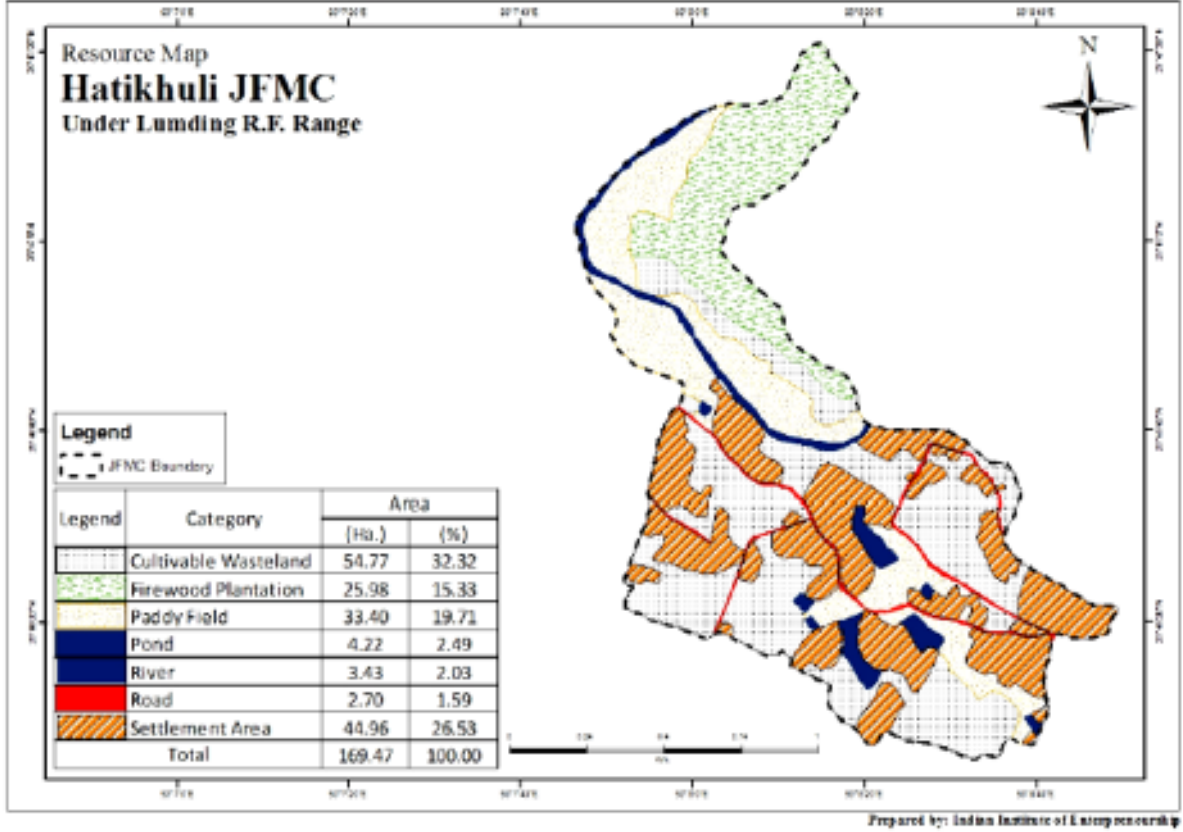
২) সামাজিক মানচিত্র

৩) সম্পদৰ মানচিত্র

গাঁৱৰ ভূমি ব্যৱহাৰৰ মানচিত্ৰ (জি আই এছ)

পৰিশিষ্ট ৪

অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ কাৰ্যকলাপ (পি আৰ এ)

অংশগ্ৰহণমূলক গ্ৰামীণ মূল্যায়ণৰ স্থান আৰু সময় :

অংশগ্ৰহণকাৰীৰ সংখ্যা	৫৫
সময়	৪.৩০, ১৩ জুন ২০১৬
স্থান	মা সুৰভি প্ৰাথমিক বিদ্যালয়

তালিকা : ৩.১ হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ অধীনস্থ গাঁওসমূহৰ চমু বিৱৰণ

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	পৰিয়ালসংখ্যা	জনসংখ্যা		
			মুঠ	পুৰুষ	মহিলা
১	হাতীখুলি	২৬৬	১৫৩৭	৮২০	৭১৭
	মুঠ	২৬৬	১৫৩৭	৮২০	৭১৭

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন

তালিকা-৩.২ : জে এফ এম চিৰ বয়সৰ তথ্য

বয়স শ্ৰেণী	< ৫ বছৰ	৫-১৮ বছৰ	১৮-৪৫ বছৰ	৪৫-৬০ বছৰ	> ৬০ বছৰ
পুৰুষ	৮০	৩০১	২৮২	১৩১	২৬
মহিলা	৭২	২৬০	২৩১	১২৫	২৯
মুঠ	১৫২	৫৬১	৫১৩	২৫৬	৫৫

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন

তালিকা-৩.৩ : জে এফ এম চিৰ শিক্ষাগত যোগ্যতাৰ বিৱৰণ

বয়স-শ্ৰেণী	কেজি নাৰ্চাৰী	চতুৰ্থ শ্ৰেণীলৈকে	পঞ্চম- সপ্তম	অষ্টম- দশম	দশম- দ্বাদশ	স্নাতক	সাক্ষৰতা	অশিক্ষিত
< ২৫ বছৰ	১৯	১২০	৭৮	৪৮৫	৮২	-	-	১৭
> ২৫ বছৰ (প্ৰাপ্ত বয়স্ক)	-	১০৯	৩৯	৫৮	১৫	২	-	২৯১
মুঠ	১৯	২২৯	১১৭	৫৪১	৯৭	২	-	৩০৮

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন

পি আৰ এ কলাকৌশলৰ অনুশীলনত ব্যৱহৃত বিভিন্ন পি আৰ এ পদ্ধতিসমূহ তলত উল্লেখ কৰা হ'ল :

- ক) সামাজিক মানচিত্ৰায়ন (মেপিং)
- খ) সম্পদৰ স্থানাংক নিৰ্দ্ধাৰণ (ৰেংকিং)
- গ) সময়-কালৰ সমীক্ষা
- ঘ) ঋতু সম্পৰ্কীয় বিশ্লেষণ
- ঙ) চাপাট্টি ডায়াগ্রাম

৩.১। সামাজিক মানচিত্ৰায়ন (মেপিং) :

বিভিন্ন সামাজিক-অৰ্থনৈতিক বিষয়বোৰক লৈ আলোচনা আৰু মানচিত্ৰৰ ব্যৱহাৰৰ জৰিয়তে এলেকাৰ আৰ্থ-সামাজিক অৱস্থা গভীৰভাৱে অধ্যয়নৰ বাবে গাঁওবাসী আৰু উদগনি দাতাসকলক সহায়ৰ উদ্দেশ্যে সামাজিক মানচিত্ৰায়ন ব্যৱহাৰ কৰা হয়। সামাজিক মানচিত্ৰৰ জৰিয়তে সমপৰদায়ৰ উপলব্ধ আন্তঃগাঁথনি, সামাজিক গাঁথনি, প্ৰতিষ্ঠানসমূহ, বৃত্তি আদিৰ তথ্য দাঙি ধৰাৰ বাবে যথোপযুক্ত প্ৰচেষ্টা চলোৱা হয়। ইয়াৰ পূৰ্বে এই প্ৰকল্পৰ বিষয়ে সজাগতা শিবিৰ অনুষ্ঠিত কৰা হয়। গতিকে বিদ্যালয়ত পি আৰ এ প্ৰক্ৰিয়াৰ বাবে মানুহক সমাৱেশিত কৰাটো সহজ। গাঁওবাসীসকলৰ উৎসাহ প্ৰশংসনীয় আৰু তেওঁলোকে সক্ৰিয়ভাবেই মানচিত্ৰায়ন প্ৰক্ৰিয়াত অংশগ্ৰহণ কৰিছে।

তালিকা-৩.২ : গাঁওবোৰ সম্পৰ্কে তথ্য

	গাঁও	হাতীখুলি
সামাজিক তথ্য	মুঠ জনসংখ্যা	১৫৩৭
	পুৰুষ	৮২০
	মহিলা	৭১৭
	মুঠ পৰিয়াল	২৬৬
	পকীঘৰৰ সংখ্যা	৩৮
	খেৰীঘৰৰ সংখ্যা	৬১
	অৰ্ধপকী ঘৰৰ সংখ্যা	১৬৭
	দলং	০
	জান-জুৰি	১
	নদী	১
	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	৩
	মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয়	১
	সামূহিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ	০
	বিদ্যুৎ ট্ৰেন্সফৰ্মাৰ	০
	ৰাজহুৱা সভাঘৰ	১
	অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ	৩
	মন্দিৰ	৩

উৎস : ক্ষেত্র সমীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন

প্ৰথমে গাঁৱৰ লোকসকলক গাঁওখনৰ পথসমূহৰ মানচিত্ৰ আঁকিবলৈ কোৱা হয়। তাৰ পিছত তেওঁলোকৰ আবাস, গুৰুত্বপূৰ্ণ সামাজিক স্থানসমূহ আৰু চৰকাৰী কাৰ্যালয়সমূহৰ অৱস্থান পি আৰ এ-ৰ টীম সদস্যসকলৰ সহায়ত আঁকিবলৈ কোৱা হয়। দুজন সদস্যই স্বতঃপ্ৰণোদিতভাৱে মানচিত্ৰ আঁকিবলৈ আগবাঢ়ি আহে আৰু তেওঁলোকক সহায় কৰে গাঁৱৰ অন্যান্য বাসিন্দা আৰু টীমৰ সদস্যসকলে। মানচিত্ৰত গাঁৱৰ সকলো বাসিন্দাই নিজৰ নিজৰ আবাসৰ অৱস্থান দেখুৱাই দিয়ে। মানচিত্ৰায়ণ প্ৰক্ৰিয়া সমাপ্ত হোৱাৰ পিছত টীমৰ সদস্যসকলে পৰিয়ালসমূহৰ গৃহস্থালীৰ ধৰণ সম্পৰ্কীয় তথ্যসমূহ, যেনে পকীঘৰ, অৰ্ধপকীঘৰ, ইন্দিৰা আৱাস যোজনাৰ ঘৰ আৰু খেৰৰ ঘৰ সম্পৰ্কে তথ্যসমূহ সংগ্ৰহ কৰে।

সামাজিক মানচিত্রৰ সন্ধান

- সামাজিক মানচিত্রায়নত অংশগ্রহণকাৰীসকলে ২৬৬টা পৰিয়ালক চিহ্নিত কৰে। ইয়াৰে ৬১টা পৰিয়ালৰ আবাস অৰ্ধপকী ১৬৭ আৰু ৩৮টা পৰিয়ালৰ আবাস পকী। বাকী পৰিয়ালৰ ঘৰ কেঁচা বা খেৰৰ। এই তথ্যৰ পৰা দেখা যায় যে গাঁৱৰ বহু লোক এতিয়াও চৰকাৰে আৰম্ভ কৰা মৌলিক পৰিয়াল আঁচনিসমূহৰ সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত।
- এইবোৰৰ উপৰি পৰিয়ালসমূহৰ শ্ৰেণীভিত্তিক বিভাজন, গুৰুত্বপূৰ্ণ স্থান যেনে ৰাজহুৱা সভাঘৰ, দলং মানচিত্রত অংকিত কৰা হয়।
- গাঁওবাসীৰ পানীৰ প্ৰধান উৎস হৈছে চৰকাৰী নলী নাদ আৰু নদীখন যিখন গাঁওবাসীৰ দ্বাৰা প্ৰতিদিনেই ব্যৱহৃত হয়।
- গাঁৱত শিক্ষাৰ ব্যৱস্থাসমূহ সন্তোষজনক নহয়। তিনিখন প্ৰাথমিক স্কুল, এখন মাধ্যমিক বিদ্যালয় আছে। গাঁওখনত তিনিটা অগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ গাঁওখনত আছে।
- গাঁৱখনৰ লোক বঙালী আৰু নেপালী সম্প্ৰদায়ৰ। লগতে গাঁওখনত অনুসূচিত জাতি, অনুসূচিত জনজাতি আৰু অ' বি চি লোকো আছে। গাঁওখন লোকসকল হিন্দু ধৰ্মাৱলম্বী।

জ্ঞাত তথ্য :

- হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ গাঁৱৰ ভিতৰত বিদ্যুৎ ব্যৱস্থা পৰ্যাপ্ত। জে এফ এম চিৰ পৰিয়ালসমূহ অতি কমসংখ্যাকৰ হে ৰন্ধন গেছৰ সংযোগ আছে। কিন্তু গাঁওখনৰ লোকসকল এতিয়াও ঘাইকৈ বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আৰু ৰন্ধন কাৰ্যৰ বাবে কাঠখৰিয়েই ব্যৱহাৰ কৰে। তেওঁলোকে কাঠখৰি সংগ্ৰহৰ বাবে বনাঞ্চললৈ যায় যিটো বনাঞ্চল ধ্বংসৰ কাৰণ আৰু বন বিভাগ এই বিষয়টোক লৈ অত্যন্ত উদ্বেগ।
- জে এফ এম চি এলেকাৰ ভিতৰতে প্ৰাথমিক স্বাস্থ্য কেন্দ্ৰ আছে। আনহাতে জে এফ এম চিৰ পৰা তিনি কিলোমিটাৰ নিলগত নন্দপুৰত আছে বনাঞ্চল লাট কাৰ্যালয় আৰু গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়। এই গাঁওখনৰ পৰা হোজাই চহৰলৈ পৰিবহণ আৰু যোগাযোগৰ বাবে সাত কিলোমিটাৰ পথ অতিক্ৰম কৰিব লাগে।
- জে এফ এম চি এলেকাৰ ভিতৰত এটা ৰাজহুৱা সভাঘৰ আছে। গাঁওবাসীসকলে সভা-সমিতিৰ বাবে ৰাজহুৱা সভাঘৰৰ উপৰি অগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আৰু প্ৰাথমিক বিদ্যালয়কো ব্যৱহাৰ কৰে। ঘাই ঘাই সভাবোৰ হৈছে গাঁও পঞ্চায়তৰ সভা, গাঁওবুঢ়াসকলৰ সভা, বন বিভাগৰ সভা আৰু অন্যান্য ৰাজনৈতিক সভা।
- গাঁওবাসীসকল পশু খাদ্যৰ বাবে বনাঞ্চলৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। আৰু বনাঞ্চলত পশুখাদ্য পৰ্যাপ্ত। যিসকলৰ সামথ্য আছে তেওঁলোক পশুপালনতো জড়িত। পশুখাদ্যৰ বাবে গাঁওবাসীসকল সম্পূৰ্ণভাৱে শস্যৰ অৱশিষ্টা অংশ, গছৰ পাত, ঘাঁহ আৰু সেউজ পশু খাদ্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। শস্য চপোৱাৰ পিছত শস্যৰ অৱশিষ্টা অংশ পথাৰতে থাকে এইবোৰ হৈছে শস্যৰ গছৰ গুৰি, কাণ্ড, পাত, গছৰ ছাল আৰু শস্য বীজৰ বাকলি।
- গাঁওখনত কিছু চৰণীয়া পথাৰ আছে, সেইবোৰ চৰণীয়া পথাৰতে পশুবোৰ মেলি দিয়ে। এই চৰণীয়া পথাৰবোৰৰ পশু খাদ্য মাত্ৰ ছমাহৰ বাবে পৰ্যাপ্ত। ঋতুকালীন চৰণীয়া এলেকাবোৰৰ নিৰ্দিষ্ট কিছু এলেকাত পশুক মেলি দিয়া হয়, বাকীবোৰ এলেকাত ঘাঁহ গজিবলৈ আছুতীয়াকৈ ৰখা হয়।
- বজাৰত বেচা-কিনাৰ বাবে হাতীখুলি জে এফ এম চিৰ গাঁওবাসীয়ে ৯ কিলোমিটাৰ নিলগত লামডিঙলৈ যাবলগা হয়। ঘৰত উৎপাদিত সামগ্ৰী বাচন, বৰ্তন, কাপোৰ-কানি, প্ৰসাধনী সামগ্ৰী, খাৰু আদি বিভিন্ন দোকানত বিক্ৰী হয়।

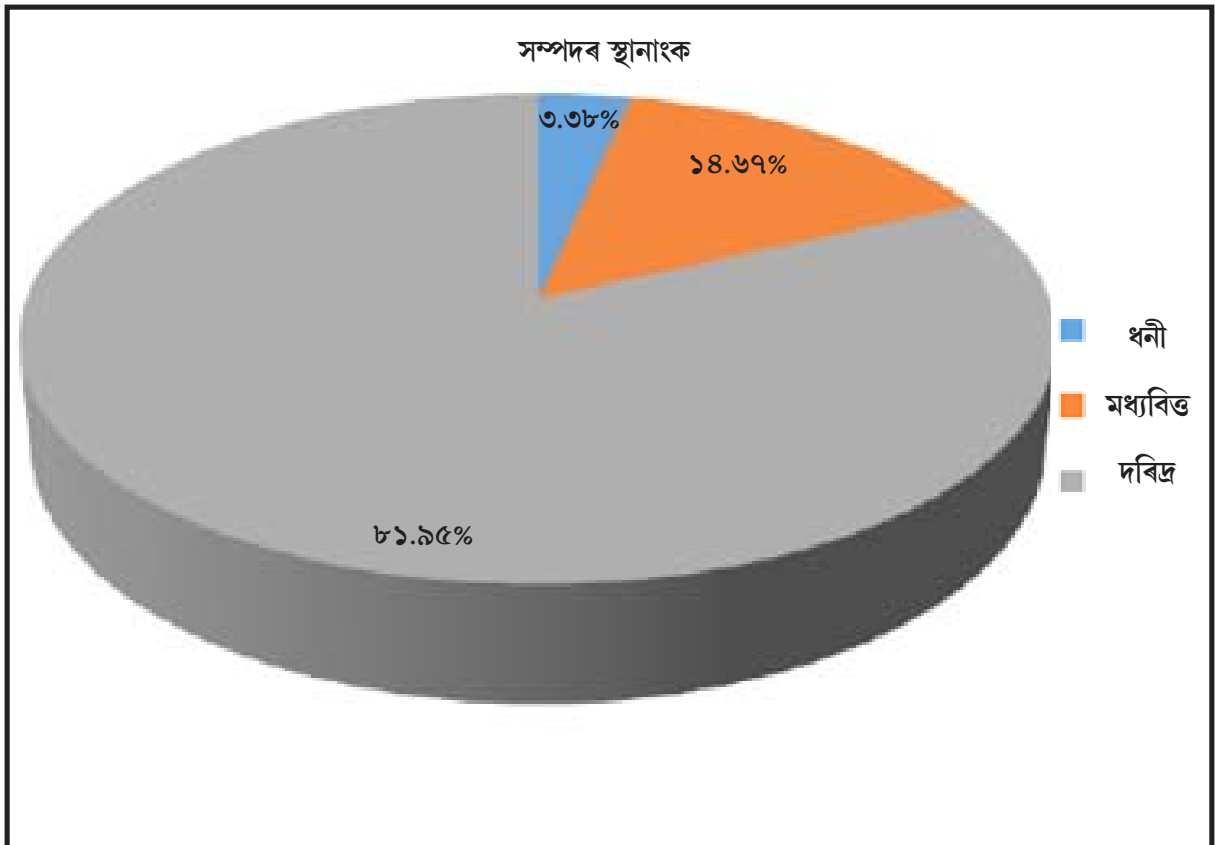
৩.২। সম্পদৰ স্থানাংক

সম্প্ৰদায়ৰ বিভিন্ন ধৰণৰ সম্পদৰ গৰাকীৰ অৱস্থা চিহ্নিত আৰু বিশ্লেষণ কৰি পৰিয়ালসমূহৰ সদস্যসকলৰ সম্পদৰ স্থানাংক বা ভাল-বেয়া অৱস্থাৰ স্থানাংক নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হয়। এই স্থানাংক নিৰ্দ্ধাৰণে প্ৰকল্পৰ হিতাধিকাৰীসকলৰ আৰ্থসামাজিক স্তৰ নিৰ্দ্ধাৰণৰ বিষয়ে জনাত মূল্যায়নকাৰীসকলক সহায় কৰে আৰু স্থানীয় মানুহৰ সম্পদ/অৱস্থা আদিৰ সংগ্ৰহ আৰু সূচক নিৰ্দ্ধাৰণতো সহায় কৰে। নিম্নোক্ত মানৰ ভিত্তিৰ সহায়ত সম্পদৰ স্থানাংক নিৰ্দ্ধাৰণ কৰা হৈছে :

- ক) ভূমি মালিকানা
- খ) বৃত্তি

এই স্থানাংক নিৰ্দ্ধাৰণৰ জৰিয়তে দেখা গৈছে যে প্ৰায় ৮১.৯৫ শতাংশ লোক দৰিদ্ৰ, প্ৰায় ১৪.৬৭ শতাংশ মধ্যবিত্ত শ্ৰেণীৰ আৰু প্ৰায় ৩.৩৮ শতাংশ ধনী হিচাপে শ্ৰেণীভুক্ত। দৰিদ্ৰ লোকসকল ঘাইকৈ অনিয়মিত দিন হাজিৰা কৰা বনুৱা। মাজে-সময়ে আনৰ মাটি আধিত লৈ খেতি কৰে। গাঁৱৰ বাসিন্দাসকলৰ যথেষ্ট পৰিমাণে কৃষি ভূমিও আছে।

তালিকা- ৩.১ : সম্পদৰ স্থানাংক

৩.৩। সময়-কাল সমীক্ষা

সুদীৰ্ঘ কাল ধৰি সংঘটিত ঐতিহাসিক ঘটনা তথা অতীতৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনাবোৰ সম্পৰ্কে জানিবলৈ দলে সময়কালীন বিশ্লেষণ সম্পন্ন কৰে। দলৰ সদস্যসকলে স্থানীয় ঘটনাবোৰ সম্পৰ্কে গাঁওবুঢ়া, বয়োজ্যেষ্ঠ লোক-তৰুণসকলৰ সৈতেও তেওঁলোকৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰে আৰু পৰিস্থিতিক তেওঁলোকে কিদৰে মোকাবিলা কৰিছিল, তেওঁলোকৰ জীৱনত আৰু গাঁওখনৰ উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত সেইবোৰ ঘটনাৰ কি প্ৰভাৱ পৰিছিল সেই সম্পৰ্কেও জানিব বিচাৰে। সেইবোৰ ঘটনাৰ সময়কালীন বিৱৰণ তলত দিয়া হ'ল :

তালিকা- ৩.৩ : হাতীখুলি জে এফ এম চি-ৰ সময়কালীন সমীক্ষা

	বছৰ	ঘটনা	ধৰণ
স্বাধীনতাৰ আগত	১৯৩৯	গাঁৱৰ নাম হাতীখুলি দিয়া হ'ল যিহেতু গাঁওখনত বহুতো হাতীৰ জাক আছিল	গাঁৱৰ স্বীকৃতিৰূপে প্ৰয়োজন
	১৯৪০	বহুতো কাৰ্বি মানুহৰ হাতীখুলিলৈ প্ৰব্ৰজন হ'ল আৰু তাতে বসতি স্থাপন কৰিলে	প্ৰব্ৰজন
স্বাধীনতাৰ পিছত	১৯৭৫	প্ৰাথমিক বিদ্যালয় স্থাপন বিবেকানন্দ প্ৰাথমিক বিদ্যালয় নামেৰে	প্ৰাথমিক শিক্ষাৰ আৰম্ভণি
	১৯৮১	মা সুৰভি নামেৰে দ্বিতীয় প্ৰাথমিক বিদ্যালয় স্থাপন	ছাত্ৰ-ছাত্ৰী খৰকৈ বৃদ্ধি
	১৯৮৫	মিঃ সুশীল দাস আৰু ইকৰামক সৰকাৰ আছিল স্নাতকোত্তৰ উদ্ভীৰ্ণ (প্ৰথম)	উচ্চ শিক্ষাৰ সম্পাদন
	১৯৯০	প্ৰথম অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ স্থাপন	মানসিক আৰু শাৰিৰিক ভাৱে শিশুসকলৰ উত্তৰণ
	১৯৯২	মধ্য ইংৰাজী বিদ্যালয় স্থাপন	উচ্চ শিক্ষালৈ এখোজ
বিংশ শতিকা	২০০৬-০৭	চিএমজিএৱাই ৰ অন্তৰ্গত গাঁৱৰ প্ৰধান পথটো নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল	গঠনাত্মক
	২০০৮	জে এফ এম চি গঠন	বনাঞ্চলৰ সংৰক্ষণ আৰু উন্নতিকৰণ গাঁওবাসীক সামৰিলৈ

সুদীৰ্ঘ কাল ধৰি ঐতিহাসিক ঘটনা তথা অতীতৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনাবোৰ সম্পৰ্কে জানিবলৈ দলটোৱে সময়কালীন বিশ্লেষণ সম্পন্ন কৰে। দলৰ সদস্যসকলে স্থানীয় ঘটনাবোৰ সম্পৰ্কে গাঁও বুঢ়া, বয়োজ্যেষ্ঠ লোক, তৰুণসকলৰ সৈতেও তেওঁলোকৰ ধাৰণা সম্পৰ্কে আলোচনা কৰে আৰু পৰিস্থিতিৰ লগত তেওঁলোকে কিদৰে মোকাবিলা কৰিছিল, তেওঁলোকৰ জীৱনত আৰু গাঁও উন্নয়নৰ ক্ষেত্ৰত সেইবোৰ ঘটনাৰ কি প্ৰভাৱ পৰিছিল, সেই সম্পৰ্কেও জানিব বিচাৰে। আমাৰ সময়কালীন সমীক্ষাই গুৰুত্বপূৰ্ণ ঘটনাবোৰ ব্যাখ্যা কৰিছে।

হাতীখুলি গাঁওবাসীয়ে বহু বছৰজুৰি হাতীৰ উপদ্ৰৱ সহি আহিছে আৰু এতিয়াও মানুহৰ বাবে এটা ডাঙৰ সমস্যাক্ৰমে বৰ্তি আছে, গাঁওবাসীয়ে অভাৱনীয় লোকান সহি আছে, ঘৰ, শাক-পাচলি ধ্বংস হৈছে, হাতীৰ উপদ্ৰৱৰ বাবে। এইটো গাঁওবাসীৰ জীৱনৰ বাবে এটা ডাঙৰ ভাগ্য বিপৰ্যয়। যিটোৱে বহু গাঁওবাসীক ঘৰ এৰিবলৈ বাধ্য কৰিছে। আৰু ওচৰৰ

আন ঠাইলৈ উঠি যাবলৈ বাধ্য হৈছে।

১৯৯০ আৰু ১৯৯২ চনত প্ৰথম অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ আৰু মাধ্যমিক বিদ্যালয় স্থাপন হৈছিল যিটোৱে এখোজ আগবঢ়াই নিলে শিশুসকলক মানসিক আৰু শাৰীৰিকভাৱে।

২০০৬ আৰু ২০০৭ চনৰ ভিতৰত চিএমজিএছৱাইৰ অস্ত্ৰগত প্ৰধান পথটো গাঁৱত নিৰ্মাণ হৈছিল যিটো এটা ঐতিহাসিক ঘটনা ৰূপে পৰিগণিত হৈলি সুপথ যোগাযোগৰ ক্ষেত্ৰত।

২০০৮ চনত প্ৰথম জে এফ এম চি গঠন হৈছিল যি বে-আইনী কাম-কাজ বিলাক প্ৰতিহত কৰি বনাঞ্চল সংৰক্ষণ উন্নততৰ আৰু জড়িত প্ৰকল্পৰ উন্নতি ঘটাইছিল।

জ্ঞাত তথ্য :

- * গাঁওবাসী এই সত্যৰ ওপৰত নিশ্চিত যে গছৰ গাঁজ কাটি বগৰালে পশুৰ সংখ্যা হ্রাস পায় বনাঞ্চলত, যিটোৱে সূচায় মানুহৰ বন সংৰক্ষণৰ প্ৰতি সচেনতা।
- * জে এফ এম চি গঠন হোৱাৰ পিছতহে প্ৰধানতঃ বনাঞ্চল সংৰক্ষণৰ প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ হ'ল।

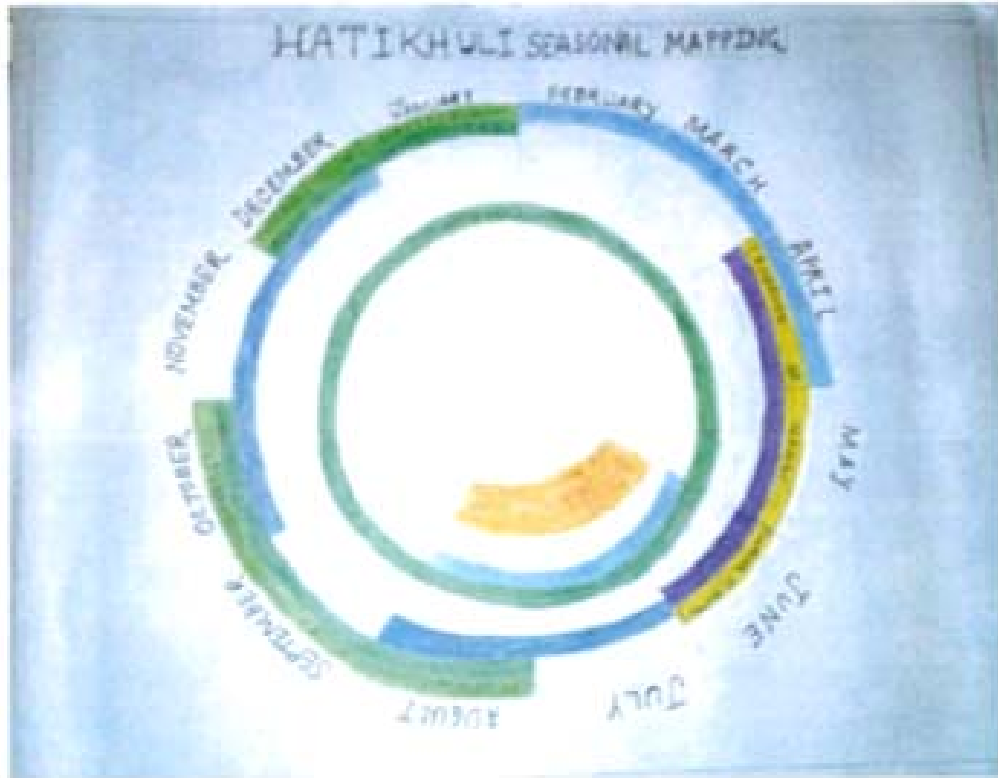
৩.৪। জীৱিকা কাৰ্যৰ ঋতুকালীন মানচিত্ৰায়ন

স্থানীয় লোকসকলে প্ৰস্তুত কৰা ঋতুভিত্তিক পঞ্জিকা সম্প্ৰদায়ৰ ভিতৰৰ ঋতুকালীন প্ৰৱণতাসমূহ সম্পৰ্কে তথ্য সংগ্ৰহ আৰু নিৰ্দিষ্ট হেঁচা আৰু দুৰ্বলতাবিলাকৰ সময়ক চিহ্নিত কৰাৰ ক্ষেত্ৰত এক অত্যন্ত উপযোগী উপায়। গ্ৰুপ আলোচনাৰ সময়ত (সংগৃহীত তথ্যবোৰ যাচাই কৰাৰ বাবে আলোচনা) প্ৰায়েই মাটিৰ ওপৰত ঋতুভিত্তিক কৃষি পঞ্জিকা অংকন কৰা হয় আৰু এই পঞ্জিকাৰ মেট্ৰিক্স বা ৰেখাংকনত শিলগুটি অথবা বীজবোৰ শস্যৰ প্ৰতীক হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰি শস্যৰ অগ্ৰাধিকাৰ স্থানাংক দেখুওৱা হয়। আনহাতে ঋতু ভিত্তিক বৃদ্ধি বা হ্রাস দেখুৱাবলৈ সাধাৰণ ৰেখাৰেও ৰেখাচিত্ৰ (গ্ৰাফ) অংকন কৰিব পাৰি। সমগ্ৰ বছৰ ধৰি সমগ্ৰ পৰিস্থিতিৰ ওপৰত পলকতে চাবলৈ এখন পঞ্জিকাতে ঋতুভিত্তিক প্ৰকাৰভেদৰ সমগ্ৰ বিষয়ক সামৰি ল'ব পাৰি। এই প্ৰকাৰভেদ বা পৰিৱৰ্তনবোৰ হৈছে, বৰষুণ, শস্যৰ পৰ্যায়ক্ৰম, বনুৱাৰ চাহিদা, মজুৰী ভিত্তিক নিযুক্তিৰ পৰ্যাপ্ততা, বাহিৰলৈ প্ৰব্ৰজন, মানুহৰ ৰোগত আক্ৰান্ত হোৱাৰ ঘটনা, ব্যয়ৰ পৰ্যায়সমূহ আৰু অন্যান্য গুৰুত্বপূৰ্ণ সময়বিলাক, যেনে উৎসব আদিকো ইয়াত দেখুৱাব পাৰি।

ঋতুভিত্তিক মানচিত্ৰায়নত ঘাইকৈ শস্য খেতিৰ বিষয়টোক সামৰি লোৱা হয়। ঋতুভিত্তিক মানচিত্ৰত আমি কৃষিজাত, শস্য আৰু খেতি কামৰ তিনিটা সময়, যেনে বীজ সিঁচা, শস্য ৰোপণ আৰু শস্য চপোৱাৰ নিয়মবোৰ বিবেচনা কৰাৰ লগতে গোটেই বছৰ ধৰি বিতং তথ্য সংগ্ৰহ কৰো। ঋতুভিত্তিক মানচিত্ৰায়নৰ জৰিয়তে দেখা গৈছে যে গাঁৱত উৎপাদন কৰা ঘাই ঘাই শস্যবোৰ হৈছে— মাটিকঠাল, বিলাহী, আলু, জলকীয়া, বন্ধাকবি, ফুলকবি, আম ইত্যাদি। বনাঞ্চল গ্ৰুপ আলোচনাৰ সময়ত জানিব পৰা তথ্য মতে জে এফ এম চি-ৰ গাঁওবাসীসকলৰ জীৱিকাৰ প্ৰধান উপায়বোৰ হৈছে, ঘৰচীয়া পশুপালন-প্ৰজনন (গাহৰি আৰু হাঁহ-কুকুৰা), বয়ন, দিনহাজিৰা কাম, ৰাজমিস্ত্ৰীৰ কাম, চিলাই কাম, কাঠৰ আচৰাৰ কাম। এইবোৰ কাম ঋতুকালীন চৰিত্ৰৰ নহয়।

মানচিত্র : ৩.২ (ক) : হাতীখুলি জে এফ এম চি-র ঋতুভিত্তিক মানচিত্র

SEASONAL MAPPING OF HATIKHULI

সিবিএস পাস
শ্রী আব্দুল দ্বীন
শ্রী আব্দুল বাস
শ্রী পূর্ণিমা মজুমদার
শ্রী সিম্রা হুসুইন
শ্রী মঃ কাব্বাজ

তালিকা- ৩.৪ ঋতুকালীন শস্যৰ ধৰণ

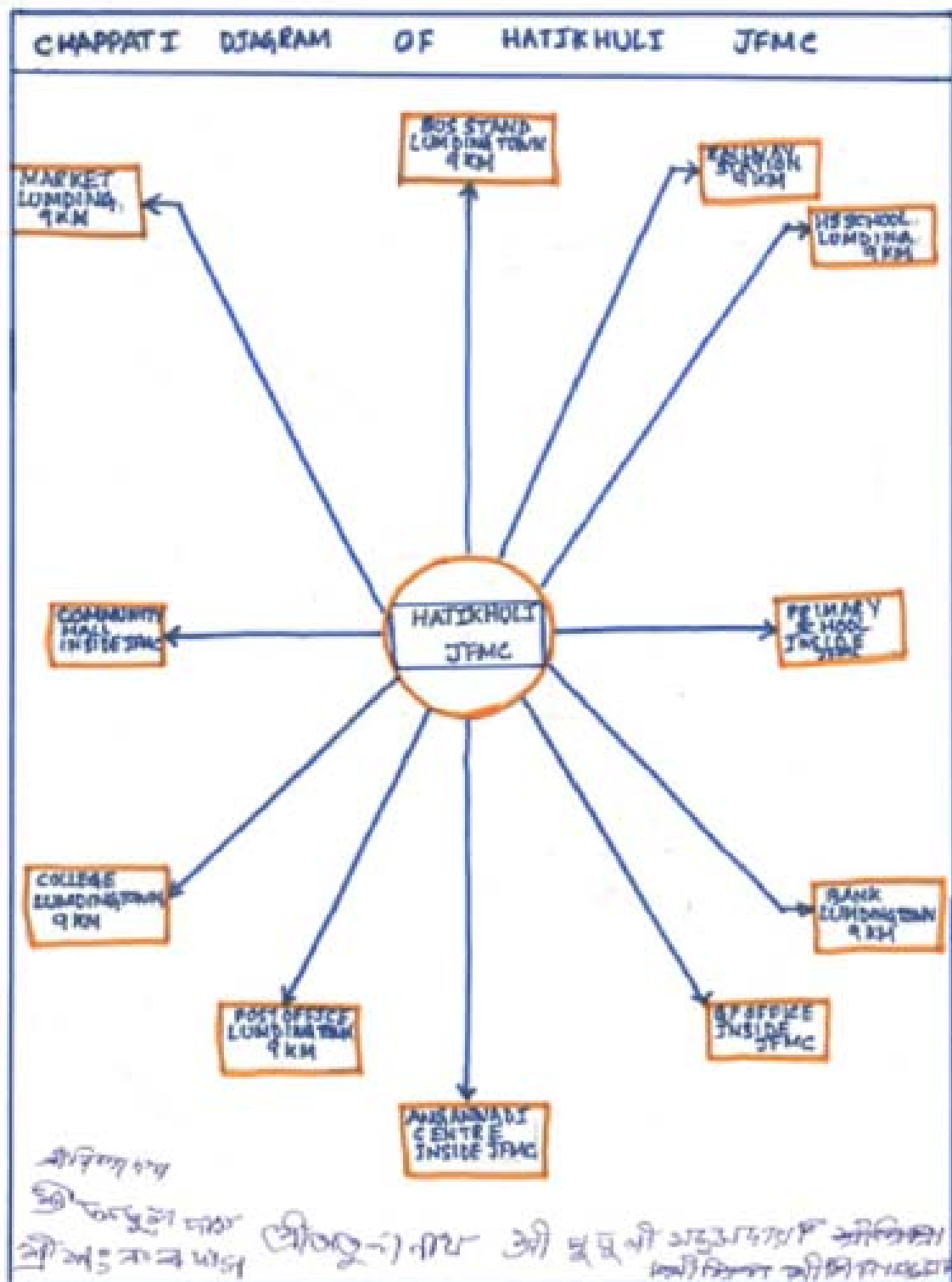
কৃষিজাত শস্য	বীজ সিঁচা	শস্য চপোৱা	সংগ্ৰহ (ছিঙা)
বন্ধাকবি	জুলাই	আগষ্ট	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
ফুলকবি	জুলাই	আগষ্ট	নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
বেঙেনা	জুলাই		নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
ৰঙালাউ	জানুৱাৰী-মাৰ্চ		মে'-জুন
আম	ডিচে-জানুঃ (কলি পেলোৱা)		মে'-জুন
কঠাল	ডিচেম্বৰ-জানুৱাৰী		ছেপ্টেম্বৰ-অক্টোবৰ
মেহু	জুলাই-ছেপ্টেম্বৰ		নৱেম্বৰ-ডিচেম্বৰ
সৰিয়হ	অক্টোবৰ		
জলকীয়া		গোটেই বছৰজুৰি	
ধান		গোটেই বছৰজুৰি	

জ্ঞাত তথ্য :

*অক্টোবৰৰ পৰা মাৰ্চ মাহলৈকে পানীৰ যোগান পৰ্যাপ্ত নহয়। ফলত সেই সময়ছোৱাত উৎপাদনশীলতা হ্রাস পায়।

৩.৬। চাপাটি ডায়েগ্রাম

অগ্রাধিকাৰ স্থানাংক হি পি এ আৰু জীৱিকা

হি পি এ কাৰ্যসূচী	A খোৱাপানী	B পথ সংযোগকৰণ	C বিদ্যুৎকৰণ	D শিক্ষানুষ্ঠান	ৰাজহুৱা স্বাস্থ্য বিধিসম্মত E ব্যৱস্থাৱলী	চিনাক্ত	শ্ৰেণীশাৰী পদবী
খোৱাপানী A	X	A	A	A	A	4	1
পথ সংযোগকৰণ B		X	B	B	E	3	2
বিদ্যুৎ C			X	D	E	2	4
শিক্ষানুষ্ঠান D				X	E	1	5
ৰাজহুৱা স্বাস্থ্য বিধিসম্মত ব্যৱস্থাৱলী E					X	2+	3

জীৱিকা কাৰ্যসূচী

জীৱিকা কাৰ্যসূচী	A কৃষি শস্য উদ্যান শস্য	B পশুধন	C খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ	D মৌপালন	E মৰাপাট আৰু বাঁহ	চিনাক্ত	শ্ৰেণীশাৰী পদবী
কৃষি শস্যA উদ্যান শস্য	X	A	A	A	A	4	1
পশুধন B	X	X	B	B	B	3	2
খাদ্য প্ৰস্তুতকৰণ C	X	X	X	C	C	2	3
মৌপালন D	X	X	X	X	E	1	5
মৰাপাট আৰু বাঁহ E	X	X	X	X	X	1+	4

EPA and Livelihood Activity of HATSKHULI JFMC							
EPA activity							
EPA Activities	Drinking Water (A)	Road Connectivity (B)	Electricity (C)	School (D)	Sanitation (E)	Marks	Rank
Drinking Water (A)	X	A	A	A	A	4	1
Road Connectivity (B)		X	B	B	E	3	2
Electricity (C)			X	D	E	2	4
School (D)				X	E	1	5
Sanitation (E)					X	2 ⁺	3
Livelihood activity							
Livelihood Activities	Agriculture & Horticulture (A)	Livestock (B)	Food Processing (C)	Bee Keeping (D)	Cane & Bamboo (E)	Marks	Rank
Agriculture & Horticulture (A)	X	A	A	A	A	4	1
Livestock (B)	X	X	B	B	B	3	2
Food Processing (C)	X	X	X	C	C	2	3
Bee Keeping (D)	X	X	X	X	E	1	4
Cane & Bamboo (E)	X	X	X	X	X	1 ⁺	5
Signature							
श्री विजय शर्मा श्री सुधीर शर्मा श्री सुधीर शर्मा श्री सुधीर शर्मा श्री सुधीर शर्मा श्री सुधीर शर्मा							

পি আৰ এ অংকণৰ মুহূৰ্ত

পি আৰ এ কৰ্মসূচী

গাঁওবাসীৰ সৈতে একেলগে এখন আলোকচিত্ৰ

পৰিশিষ্ট ৫

জে এফ এম চিৰ সদস্যসকলৰ নামৰ তালিকা

S.D.M. → Sadhukhal

SECOND 7 MEMBERSHIP REGISTER

Name of JPMC: Hali's hali N. Code:
 Division: Range: Loring

Beat: Berlongan JPMC Code: HWL

Sr. No.	Name	Father's/ Hubband's name	Age	Male/ Female	Education	SC/ST/ BC/OBC
1	Tarpan Das	late Chhilo- Vasjan Das	62	M	PU	General
2	Shanti Das	Rajan Gurjan Ch	40	F	3	"
3	Pratibha Das	Pranab Ch. Kallin	51	M	PU	"
4	Sanjay Majumdar	late Nilys- late Pradip	45	M	4	SC
5	Manojan Das	Pradip Das	43	M	3	"
6	Milough Das	L. Kallin Das	40	M	3	"
7	Alu Das		51	M	4	OBC
8	Lubarna Das	Bingj Das	51	M	4	SC
9	Sipra Majumdar	Hemanta Majumdar	48	F	6	SC
10	Preeti Majumdar	Jaymanta Majumdar	43	F	9	SC
11	Lakhi Singh	Jay Singh	40	F	4	Gen.

97

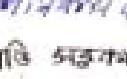

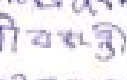

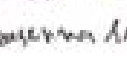

কর্মসূচী:-

আঞ্চলিক স্তর

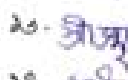

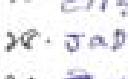

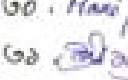
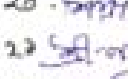

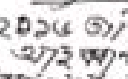

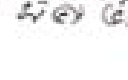
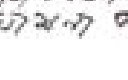

২৭শ-২৮শ জুলাই ২০২৩ খ্রিঃ
সময়- আবেগী ৪ ঘটিকা
ঠিকানা -

- ১) অঞ্চলটি নির্বাচন আঞ্চলিক স্তরে
- ২) অঞ্চল উন্নয়ন কার্যক্রম -
- ৩) PRA কার্যক্রম নির্বাচন আবেগী
আঞ্চলিক স্তরে
- ৪) অঞ্চল বিকাশ -
- ৫) অঞ্চল স্থানীয় চেম্বার

কর্মসূচী নং:-

১. Japan Day
২. PRA
৩. PRA
৪. PRA
৫. PRA
৬. PRA
৭. PRA
৮. PRA
৯. PRA
১০. PRA
১১. PRA
১২. PRA

নির্বাচিত বার্ষিক কার্যক্রম

১২. অঞ্চল স্তর	২৪. PRA
১৩. PRA	২৫. PRA
১৪. PRA	২৬. PRA
১৫. PRA	২৭. PRA
১৬. PRA	২৮. PRA
১৭. PRA	২৯. PRA
১৮. PRA	৩০. PRA
১৯. PRA	৩১. PRA
২০. PRA	৩২. PRA
২১. PRA	৩৩. PRA
২২. PRA	৩৪. PRA
২৩. PRA	৩৫. PRA

কার্য বিবরণী

আজি ২৮ জুলাই ২০২৩ তারিখে ডাঃ জুব্বী আল-মিলখানী সিনিয়র সিনিয়র
কর্মসূচী স্তরে আঞ্চলিক স্তরে আবেগী ৪ ঘটিকা সময় নির্বাচন আঞ্চলিক স্তরে
স্বয়ংসিদ্ধ (স্বয়ং পরিচালন) আঞ্চলিক স্তরে অঞ্চলটি অঞ্চল উন্নয়ন
কর্মসূচী স্তরে অঞ্চল উন্নয়ন কার্যক্রম আঞ্চলিক স্তরে অঞ্চল উন্নয়ন
কর্মসূচী স্তরে অঞ্চল উন্নয়ন কার্যক্রম আঞ্চলিক স্তরে অঞ্চল উন্নয়ন

এই অঞ্চল উন্নয়ন কর্মসূচী স্তরে অঞ্চল উন্নয়ন কার্যক্রম আঞ্চলিক স্তরে
PRA কার্যক্রম আঞ্চলিক স্তরে অঞ্চল উন্নয়ন কার্যক্রম আঞ্চলিক স্তরে
অঞ্চল উন্নয়ন কার্যক্রম আঞ্চলিক স্তরে অঞ্চল উন্নয়ন কার্যক্রম আঞ্চলিক স্তরে
অঞ্চল উন্নয়ন কার্যক্রম আঞ্চলিক স্তরে অঞ্চল উন্নয়ন কার্যক্রম আঞ্চলিক স্তরে

Japan Day

পৰিশিষ্ট ৬ (নথি ১)

তালিকা-১ : জে এফ এম চিৰ মূল তথ্য

ক্রমিক নং	জেএফএমচি /গাঁও	গঠনৰ তাৰিখ	কাৰ্যকৰী সদস্যৰ সংখ্যা	সভাপতিৰ নাম	সদস্য সচিবৰ নাম	গাঁও উন্নয়ন নিধিৰ ধন	প্ৰতি পৰিয়াল বা ব্যক্তিৰ বৰঙণি	সামাজিক বেৰ হয়/নহয়	লক্ষ্য প্ৰাপ্তি সম্পৰ্কে মন্তব্য	শ্ৰেণী নিৰ্ধাৰণ আৰু আৰ এফ অ'ৰ দ্বাৰা জে এফ এম চিৰ সফলতাৰ % হাৰ
১	হাতীখুলি	২০০৯	১১	তপন দে'	নলিনী কলিতা, ফেব্ৰুৱাৰী- ১	-	—	-	—	৮০%

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন।

তালিকা-২ : জে এফ এম চিৰ গাঁওভিত্তিক জনসংখ্যাৰ তথ্য

তালিকা-২ : প্ৰকল্প গাঁওসমূহৰ জনসংখ্যাৰ অৱস্থা

গাঁৱৰ নাম	পৰিয়ালৰ সংখ্যা	অনুসূচিত জাতি		অনুসূচিত জনজাতি		অ' বি চি		সাধাৰণ		মুঠ- সকলো শ্ৰেণী
		পুৰুষ	মহিলা	পুৰুষ	মহিলা	পুৰুষ	মহিলা	পুৰুষ	মহিলা	
হাতীখুলি	২৬৬	৫২৫	৪৮১	-	-	৬২	৪৯	২৩৩	১৮৭	১৫৩৭

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন।

তালিকা- ৩ : জে এফ এম চিৰ ভূমি মালিকানাৰ ভিত্তিত কৃষকসকলৰ শ্ৰেণী

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	ভূমি মালিকানা অনুযায়ী কৃষকৰ শ্ৰেণীৰ ধৰণ				মুঠ
		ধনী কৃষক > ১০ হেক্টৰ	ক্ষুদ্ৰ কৃষক ২-১০ হেক্টৰ	উপাস্ত কৃষক পৰিয়াল	ভূমিহীন পৰিয়াল	
১	হাতীখুলি	-	৫	২০৯	৪১	২৫৫
	মুঠ	-	৫	২০৯	৪১	২৫৫

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন।

তালিকা- ৪ : জে এফ এম চিৰ পশুধনৰ সংখ্যা

ক্রমিক নং	গাঁৱৰ নাম	গাঁও ভিত্তিক পশুধনৰ সংখ্যা								
		গৰু	ম'হ	ছাগলী	ভেড়া	ষাড় গৰু	উট	মুৰ্গী	অন্যান্য	মুঠ
১	হাতীখুলি	৩০০	-	৩২০	-	-	-	১৬১২		২০৮২

তালিকা- ৮ : জে এফ এম চিৰ আন্তঃগাঁথনি

ক্রমিক নং	আন্তঃগাঁথনি	অৱস্থিতি	যদি অন্য ঠাইত, গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিলোমিটাৰ)	অৱস্থাৰ আৰু মৰ্যাদা বৰ্তমান ব্যৱহাৰ
১	প্ৰধান পথ	ৰাষ্ট্ৰীয় ঘাইপথ	৭ কিঃমিঃ	ভাল
২	বিদ্যুৎ	লামডিং	৯ কিঃমিঃ	ভাল
৩	বন্ধন গেছৰ সংযোগ	লামডিং	৯ কিঃ মিঃ	ভাল
৪	পৰিবহণ	লামডিং	৯ কিঃ মিঃ	ভাল
৫	জনস্বাস্থ্য কৰিকৰী	লামডিং	৯ কিঃ মিঃ	ভাল নহয়
৬	প্ৰাথমিক বিদ্যালয়	হাতীখুলি গাঁও	স্থানীয়	ভাল
৭	ডাক ঘৰ	লামডিং	৯ কিঃ মিঃ	ভাল
৮	বেংক	লামডিং	৯ কিঃ মিঃ	ভাল
৯	ফোন	লামডিং	৯ কিঃ মিঃ	ভাল
১০	অংগনৱাড়ী কেন্দ্ৰ	হাতীখুলি গাঁও	০.৫ কিঃ মিঃ	ভাল
১১	গাঁও পঞ্চায়ত কাৰ্যালয়	পশ্চিম লামডিং	২ কিঃ মিঃ	ভাল
১২	আৰক্ষী থানা	লামডিং	৪ কিঃ মিঃ	ভাল
১৩	বন কাৰ্যালয়	বৰলংফৰ	৪ কিঃ মিঃ	ভাল
১৪	ডাক ঘৰ	লামডিং	৯ কিঃ মিঃ	অসফল
১৫	বাছৰ সুবিধা	লামডিং	৯ কিঃ মিঃ	অসফল
১৬	ৰে'ল ষ্টেচন	লামডিং	৯ কিঃ মিঃ	ভাল
১৭	খোৱাপানী	নলীনাড-৩১	গ্ৰাম্য এলেকাৰ অন্তৰ্গত	নিয়মীয়া মান
১৮	জে এফ এম চি সম্পদ সভাঘৰ(ৰাজহুৱা) পেট্ৰ'মেক্স, লাউড স্পীকাৰ, বাচন-বৰ্তন	অন্তৰ্গত		
১৯	জিলা মুখ্য কাৰ্যালয়	হোজাই	৬.২ কিঃমিঃ	ভাল

উৎস : ক্ষেত্ৰ সমীক্ষাৰ প্ৰতিবেদন।

তালিকা- ৬ : কৃষিজাত শস্য

শস্যৰ প্ৰকাৰ	বৰ্ষা নিৰ্ভৰ		জলসিঞ্চন	
	শস্যৰ নাম	এলেকা হেক্টৰ হিচাপত	শস্যৰ নাম	এলেকা হেক্টৰ হিচাপত
খাৰিফ	ধান (আইজং, পংকজ)	৩৩.৪০		
ৰবি শস্য	সৰিয়হ	১২		
অন্যান্য	শাক-পাচলি	৮৫.১২		

তালিকা-৭ : গাঁৱৰ শস্য উৎপাদন ৰূপৰেখা

শস্যৰ প্ৰকাৰ	মুঠ উৎপাদন (আনুমানিক) কিঃগ্ৰাঃত	পৰিয়াল বৃদ্ধিৰ সংখ্যা	গঁড় মান উৎপাদন (কুঃ-হেঃ) আনুমানিক	শস্য এলেকাৰ অন্তৰ্গত (হেঃ) আনুমানিক
ধান	৩১৯২	২৬	৯৫.৫৭	৩৩.৪০
তৈল বীজ	২০০	২০৯	৬.২৫	৩২
শাক-পাচলি	১০৬৮	২৬৬	১২.৫	৮৫.১২

তালিকা- ৮ : পশুখাদ্যৰ পৰ্যাপ্ততা

প্ৰকাৰ	১-৩ মাহ	৩-৬ মাহ	> ৬ মাহ
শস্যৰ অৱশিষ্ট		✓	
গছৰ পৰা খাদ্য	✓	✓	✓
ঘাঁহ	✓	✓	✓
সেউজীয়া খাদ্য			✓
বনাঞ্চলত চাৰণ			✓

তালিকা- ৯ : গাঁৱৰ পৰা বজাৰৰ স্থান

ক্ৰয়ৰ বাবে	অৱস্থান	যদি অন্য গাঁৱত, গাঁৱৰ পৰা দূৰত্ব (কিলোমিটাৰ)
গেলামাল/সুলভ মূল্যৰ দোকান	লামডিং চহৰ	৯ কিঃমিঃ
সাপ্তাহিক বজাৰ	লামডিং চহৰ	৯ কিঃমিঃ
প্ৰধান বজাৰ	লামডিং চহৰ	৯ কিঃমিঃ
অন্যান্য বিশেষ	—	—

তালিকা- ১০ : জলসম্পদ সুবিধাৰ পৰ্যাপ্ততা

জলৰ উৎস	সংখ্যা	পানীৰ পৰ্যাপ্ততা (উপযুক্ততা, ঋতুকালীন)	ব্যৱহাৰ (খোৱাৰ বাবে, জলসিঞ্চন, গা ধোৱা)
দমকল		পৰ্যাপ্ত	খোৱাপানী, গা-ধোৱা
নদী-নলা		ঋতু অনুযায়ী	গা-ধুৱা
জুৰি			
খাল			
পানীৰ চৌবাচা			
অন্যান্য, কুঁৱা	৩৪ ব্যক্তিগত (চৰকাৰী)	পৰ্যাপ্ত	খোৱাপানী

তালিকা- ১১ : শক্তি ব্যৱহাৰ

ইন্ধনৰ প্ৰকাৰ	নিৰ্ভৰশীল পৰিয়ালৰ সংখ্যা	নিৰ্ভৰশীল মাহৰ সংখ্যা	উৎস (স্থানীয় গাঁও, বন, অন্যান্য উৎস)	মুখ্য / গৌণ
কাঠখৰি	২৬৬	গোটেই বছৰ	বনাঞ্চল	মুখ্য
কেৰাচিন	১৮০	গোটেই বছৰ	বনাঞ্চল	গৌণ
গোবৰ জৈৱ গেছ	-	-	-	-
গোবৰ পিঠা	-	-	-	-
ৰন্ধন গেছ	৪০	গোটেই বছৰ	চৰকাৰী	গৌণ
বৈদ্যুতিক চৌকা	-	-	-	-
অন্যান্য	-	-	-	-

তথ্য-II : জীৱিকাৰ সুযোগ বিশ্লেষণ

তালিকা- ১২ : কৃষি আৰু উদ্যান শস্য

বাধাসমূহ	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
কম উৎপাদন	<ul style="list-style-type: none"> পৰম্পৰাগত কৃষি পদ্ধতি বছৰেকত এবিধ শস্যৰ খেতি সাৰ, কীটনাশক, পতংগ নাশক দৰৱৰ আদিৰ ব্যৱহাৰ অতি নগণ্য। জলসিঞ্চন ব্যৱস্থাৰ অভাৱ। কৃষি আস্তঃগাঁথনি, আধুনিক সা-সঁজুলি আৰু যন্ত্ৰপাতি আদিৰ অভাৱ। উচ্চ উৎপাদনশীল বীজ সম্পৰ্কে সজাগতাৰ অভাৱ। 	<ul style="list-style-type: none"> উপযুক্ত আৰু উচ্চমানৰ সাৰ, কীটনাশক আদিৰ প্ৰয়োগ। নতুন আৰু অত্যাধুনিক প্ৰযুক্তিৰ প্ৰয়োগ। সু-সংগত প্ৰশিক্ষণ। গাঁওবাসীয়ে উন্নত কৃষি ব্যৱস্থাক আকোঁৱালি লোৱা। উচ্চ উৎপাদনক্ষম বীজ ব্যৱহাৰৰ আঁচনি 	<ul style="list-style-type: none"> টেক্টৰ ব্যৱহাৰৰ প্ৰশিক্ষণ। কৃষি-নীতি উন্নতকৰণৰ কাৰ্যসূচী সাৰ, কীটনাশক, বৰ্ণসংকৰ বীজ আদিৰ অতি কমৰ ব্যৱহাৰ।
ভঁৰাল আৰু উৎপাদন	<ul style="list-style-type: none"> সংৰক্ষণ পদ্ধতি সম্পৰ্কে সজাগতাৰ অভাৱ। বিদ্যুতৰ সৰবৰাহ নোহোৱাৰ বাবে শীতল মজুতৰ অভাৱ। 	<ul style="list-style-type: none"> বিক্ৰী নোহোৱা সামগ্ৰী দীৰ্ঘকাল ধৰি মজুতৰ সুবিধা। উপযুক্ত শস্য মজুত কৰি ৰখাৰ সুবিধা 	<ul style="list-style-type: none"> পেকেজিং পৰিবহণ আৰু বিপণন
বিপণন	<ul style="list-style-type: none"> পৰিবহণ ব্যৱস্থা অতি শোচনীয়। মধ্যভোগীৰ বাবে বজাৰৰ সৈতে পোনপটীয়া যোগাযোগ স্থাপন কৰিব নোৱাৰে। বিপণন কলা-কৌশল সম্পৰ্কে জ্ঞানৰ অভাৱ, বিক্ৰীৰ পৰম্পৰাগত পদ্ধতিৰ ওপৰত নিৰ্ভৰতা। 	<ul style="list-style-type: none"> প্ৰকৃত পৰিবহণ ব্যৱস্থাই কৃষকসকলক তেওঁলোকৰ সামগ্ৰী নিকটৱৰ্তী বজাৰলৈ লৈ যোৱাত সহায় কৰিব। মধ্যভোগীক আঁতৰাই বজাৰ মূল্য সৰ্বোচ্চ হাৰত বৃদ্ধি কৰা। বৰ্তমান বজাৰৰ পৰিস্থিতি আৰু তেওঁলোকৰ উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ বৰ্তমান মূল্যৰ বিষয়ে অধিক জ্ঞান। 	<ul style="list-style-type: none"> ক্ৰেতা-বিক্ৰেতাৰ মিলন

তালিকা- ১৩ : পশুধন

বাধাসমূহ	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
চৰণীয়া ভূমি কম	প্ৰযোজ্য নহয়	-	-
পশু খাদ্যৰ পৰ্যাপ্ততা	<ul style="list-style-type: none"> শোচনীয় বিত্তীয় অৱস্থাৰ কাৰণে বজাৰৰ পৰা ক্ৰয় কৰাৰ অক্ষমতা। গছ-গছনিৰ পৰা পশুখাদ্য, শস্যৰ অৱশিষ্টাংশ কেৱল ৩-৬ মাহৰ বাবে পৰ্যাপ্ত। বছৰ জুৰি পৰ্যাপ্ত নহয়। 	<ul style="list-style-type: none"> পশুপালনৰ দ্বাৰা উচ্চ উপাৰ্জন সুবিধা লাভ কৰিব পাৰিলে পশু খাদ্যৰ বাবে ভাল ঘৰুৱা বজাৰ আৰু এই সুবিধাই জীৱিকাৰ বিকল্প সুযোগ সৃষ্টি কৰিব। 	পশুধন খণ্ডৰ উন্নত সুবিধাৰ বাবে পশুচিকিৎসা বিভাগৰ সৈতে সংযোগ স্থাপন
পশু চিকিৎসা ব্যৱস্থা	<ul style="list-style-type: none"> পশু চিকিৎসাৰ কোনো কেন্দ্ৰ নাই। যথোপযুক্তভাৱে পশু পালন-প্ৰজনন সম্পৰ্কে জ্ঞানৰ অভাৱ। 	<ul style="list-style-type: none"> ৰোগ নিয়ন্ত্ৰণ গৃহপালিত পশুৰ জীৱনকাল (আয়ুস) বৃদ্ধি। গাঁওবাসী পশুপালনৰ প্ৰতি আকৃষ্ট হোৱাৰ লগতে এই সম্পৰ্কীয় সজাগতা বৃদ্ধি হ'ব। 	
দুগ্ধ উৎপাদন	<ul style="list-style-type: none"> পশু খাদ্যৰ অভাৱ দুগ্ধ উৎপাদ বৃদ্ধিৰ বাবে বিজ্ঞানসন্মত পশুপালন সম্পৰ্কীয় জ্ঞানৰ অভাৱ। 	<ul style="list-style-type: none"> দুগ্ধ উৎপাদনৰ প্ৰশিক্ষণৰ দ্বাৰা উৎপাদন বৃদ্ধি কৰিব পৰা যায় দুগ্ধৰ উৎপাদন বৃদ্ধিৰ বাবে অধিক উৎপাদনক্ষম উন্নত জাতৰ পশুধনৰ ব্যৱহাৰ 	
দুগ্ধ বজাৰ	<ul style="list-style-type: none"> প্ৰত্যক্ষ দুগ্ধ বজাৰৰ সৈতে যোগাযোগ কম বিভিন্ন দুগ্ধজাত দ্ৰব্যৰ বজাৰ চাহিদাৰ প্ৰতি জ্ঞান নহয় 	<ul style="list-style-type: none"> বৃহৎ দুগ্ধ বজাৰৰ চাহিদা 	

তালিকা- ১৪ : কাঠ ভিন্ন বনজ সম্পদ (এন ডব্লিউ এফ পি)

বাধাসমূহ	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
কম সংগ্ৰহ	<ul style="list-style-type: none"> কাঠ ভিন্ন বনজ সম্পদ সুলভ নহয় 	<ul style="list-style-type: none"> পৰ্যাপ্ত সাৰুৱা চনপৰা ভূমিৰ 	<ul style="list-style-type: none"> খাদ্য শস্য আৰু ঔষধি গছ ৰোপণ
মূল্য সংযোজন	<ul style="list-style-type: none"> পদ্ধতিগত গোটৰ অভাৱ প্ৰয়োজনীয় সম্পদ যথেষ্ট নহয় উপযুক্ত কাৰিকৰী জ্ঞান নাই 		

তালিকা- ১৫ : বিশেষ দক্ষতা : হস্ততাঁত

বাধাসমূহ	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
কেঁচামালৰ পৰ্যাপ্ততা	<ul style="list-style-type: none"> ■ ঢুকি পোৱা স্থানৰ ভিতৰত (বজাৰ ৭ কিঃ মিঃ দূৰত) কেঁচামালৰ অভাৱ ■ ভঁৰাল নাই। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ কেঁচামালৰ ভঁৰাল স্থাপনৰ বাবে উমৈহতীয়া ঠাই। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ কেঁচামালৰ ভঁৰাল স্থাপন।
উৎপাদিত সামগ্ৰীৰ গুণগত মান	<ul style="list-style-type: none"> ■ উচ্চ মানৰ সামগ্ৰীৰ ভঁৰাল ■ পৰম্পৰাগত যন্ত্ৰপাতিৰ ব্যৱহাৰ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ নতুন বজাৰ উলিওৱাৰ কাৰণে উন্নতমানৰ সামগ্ৰী উৎপাদন। 	<ul style="list-style-type: none"> ■ আধুনিক যন্ত্ৰপাতি আৰু সা-সঁজুলিৰ বিষয়ে প্ৰশিক্ষণ। ■ গাঁওবাসীসকলক উন্নত প্ৰযুক্তি প্ৰদান।
বজাৰৰ সম্ভাৱনীয়তা	<ul style="list-style-type: none"> ■ মান সন্মত বজাৰৰ অভাৱ ■ মূল্য নীতিৰ অভাৱ ■ প্ৰাতিষ্ঠানিক ক্ৰেতাৰ সৈতে সংযোগ নাই ■ বিবিধ প্ৰকাৰৰ সামগ্ৰী বা নতুন প্ৰকাৰৰ সামগ্ৰী উৎপাদন কৰা নহয় 	<ul style="list-style-type: none"> ■ বিবিধ প্ৰকাৰৰ সামগ্ৰী উৎপাদনৰ জৰিয়তে নতুন নতুন বজাৰ উলিওৱা 	<ul style="list-style-type: none"> ■ উৎপাদিত সামগ্ৰী বৃহৎ পৰিমাণে ক্ৰয়ৰ বাবে প্ৰাতিষ্ঠানিক ক্ৰেতাৰ সৈতে চুক্তিৰ ব্যৱস্থা
ঋণৰ সুবিধা	<ul style="list-style-type: none"> ■ বেংক বা ডাকঘৰৰ ছেভিংছ বেংকৰ সৈতে সংযোগ নাই। ■ চৰকাৰ আৰু বেংকসমূহৰ উন্নয়ন আঁচনিবোৰ সম্পৰ্কে সজাগতাৰ অভাৱ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ চৰকাৰৰ দ্বাৰা বিত্তীয় সাহায্য ■ সহজতে ঋণ লাভৰ সুযোগ প্ৰদান 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ক্ষুদ্ৰ বিনিয়োগ, নিৰ্ধাৰিত কালৰ ভিত্তিত (টাৰ্ম ল'ন), কাৰ্যকৰী (চলিত) মূলধনৰ ব্যৱস্থা
বিবিধ প্ৰকাৰ উৎপাদন	<ul style="list-style-type: none"> ■ বিবিধ প্ৰকাৰৰ সামগ্ৰী বা নতুন প্ৰকাৰৰ সামগ্ৰী উৎপাদন নকৰা ■ দ্ৰব্যৰ বহুমুখীতা সম্পৰ্কীয় ধাৰণাৰ অভাৱ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ আধুনিক যুগৰ বজাৰৰ চাহিদা অনুসৰি চাহিদা থকা সামগ্ৰীৰ উৎপাদন 	<ul style="list-style-type: none"> ■ দক্ষতা উন্নতকৰণ আৰু নতুন সামগ্ৰী তথা বিবিধ প্ৰকাৰৰ সামগ্ৰী উৎপাদন সম্পৰ্কে প্ৰশিক্ষণ

তালিকা- ১৬ : ঋণৰ সুবিধা

বাধাসমূহ	কাৰণসমূহ	সুযোগ সমূহ	কৰ্মসূচী
ঋণগ্ৰস্ততা	নাই	<ul style="list-style-type: none"> ■ নিকটৱৰ্তী এলেকা আধুনিক বিত্তীয় প্রতিষ্ঠান স্থাপন 	
সূতৰ হাৰ	<ul style="list-style-type: none"> ■ বেচৰকাৰী ঋণদাতাসকলৰ দ্বাৰা উচ্চ হাৰত সুদ ধাৰ্য 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ৰাজ সাহায্য হাৰত ঋণৰ ব্যৱস্থা 	
ঋণৰ পৰ্যাপ্ততা	<ul style="list-style-type: none"> ■ বুঁকি (risk) লোৱাত ভয় ■ নথি-পত্ৰ সম্পৰ্কীয় জ্ঞানৰ অভাৱ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ ষ্টাৰ্ট-আপছ উদ্যমিতা প্ৰকল্প (ভেঞ্চাৰ) 	
বন্ধকৰ অসুবিধা	<ul style="list-style-type: none"> ■ বন্ধক ৰখা সম্পত্তিৰ যথোপযুক্ত নথি প্ৰস্তুতকৰণৰ অভাৱ 	<ul style="list-style-type: none"> ■ এলেকাত যথোপযুক্ত দলিল পত্ৰ বা নথি তৈয়াৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত সজাগতাৰ অভাৱ 	